

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 815)

Müşterek Taarruz Uçağı Sistem Geliştirme ve Gösterimi İçin İşbirliği Çerçevesi ile İlgili Mutabakat Muhtırası ve Buna İlişkin Tamamlayıcı Anlaşma, Malî Yönetim Usulleri Dokümanı ve Ek Mektupların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/953)

Not: Tasarı; Başkanlıkça Millî Savunma, Plan ve Bütçe ile Dışişleri komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-1008/330

25.1.2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 30.12.2004 tarihinde kararlaştırılan "Müşterek Taarruz Uçağı Sistem Geliştirme ve Gösterimi İçin İşbirliği Çerçevesi ile İlgili Mutabakat Muhtırası ve Buna İlişkin Tamamlayıcı Anlaşma, Malî Yönetim Usulleri Dokümanı ve Ek Mektupların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

Savunma Sanayii Müsteşarlığı (SSM) tarafından yürütülmekte olan Müşterek Taarruz Uçağı (JSF) Projesi kapsamında, Türkiye'nin Sistem Geliştirme ve Gösterim (SDD) Safhasına katılımına yönelik olarak; Mutabakat Muhtırası (MOU), Tamamlayıcı Anlaşma, Malî Yönetim Usulleri Dokümanı ve JSF uçaklarının teslimatında, üçüncü ülkeler karşısında öncelik verilmesi ile Almanya, Polonya ve Güney Kore'nin JSF Projesine katılım niyet beyanını havi iki adet ek mektuplardan oluşan uluslararası anlaşmalar paketi, 11 Temmuz 2002 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti ve ABD Hükümeti temsilcileri arasında İngilizce dilinde imzalanmıştır.

Anılan anlaşmalar, Türkiye'ye SDD Safhasına katılım payı olarak toplam 175 milyon ABD Doları tutarında malî yükümlülük getirmektedir. Projede yer alan ülkeler; Türkiye'nin yanısıra,

ABD, İngiltere, İtalya, Hollanda, Kanada, Norveç, Danimarka'dır. Projenin bundan sonraki üretim, destek ve sürekli iyileştirme safhasına ilişkin düzenlemeleri içeren ikinci bir MOU'nun, 2006 yılı sonunda imzalanması planlanmaktadır.

Katılımcı ülkelerin hepsi için geçerli olan, projeye ilişkin idari, mali ve hukuki konuların düzenlenmesine yönelik ortak hüküm ve esasları içeren MOU metni, ilk olarak ABD ve İngiltere arasında 17 Ocak 2001 tarihinde imzalanmış, ardından projede yer almayı isteyen diğer ülkelerin her biri ABD Hükümeti ile karşılıklı olarak MOU'yu imzalamakla projenin SDD Safhasına katılmaları resmîleşmiştir.

Türkiye, anılan MOU'nun 7 numaralı düzeltme ekinin (Amendment No 7) 11 Temmuz 2002 tarihinde imzalanmasıyla, JSF Projesi SDD Safhasına 8 inci ülke olarak iştirak etmiştir.

Tasarı, Müşterek Taarruz Uçağı (JSF) Projesi SDD Safhasına Türkiye'nin katılımı ile JSF uçaklarının teslimatında üçüncü ülkeler karşısında öncelik kazanılmasını öngörmektedir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

18.2.2005

Esas No. : 1/953

Karar No. : 39

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Müşterek Taarruz Uçağı Sistem Geliştirme ve Gösterimi İçin İşbirliği Çerçevesi ile İlgili Mutabakat Muhtırası ve Buna İlişkin Tamamlayıcı Anlaşma, Mali Yönetim Usulleri Dokümanı ve Ek Mektupların Onaylanması Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 17 Şubat 2005 tarihli 11 inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Millî Savunma Bakanlığı temsilcileri ile Savunma Sanayii Müsteşarlığı yetkililerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Hollanda, Kanada, Norveç ve Danimarka'nın katılımıyla sürdürülmekte olan Müşterek Taarruz Uçağı (JSF) Projesi kapsamında; Türkiye'nin Sistem Geliştirme ve Gösterim (SDD) Safhasına katılımına yönelik olarak; Mutabakat Muhtırası (MOU), Tamamlayıcı Anlaşma, Mali Yönetim Usulleri Dokümanı ve JSF uçaklarının teslimatında, üçüncü ülkeler karşısında öncelik verilmesi ile Almanya, Polonya ve Güney Kore'nin JSF Projesine katılımına ilişkin Ek Mektuplardan oluşan uluslararası anlaşmalar paketi 11 Temmuz 2002 tarihinde imzalanmıştır.

Ülkemiz bu programa tasarımdan itibaren katılmayı hedeflemekte olup, bu program kapsamında Türkiye, 100 adet uçak almayı amaçlamaktadır.

Söz konusu Tasarı ile Müşterek Taarruz Uçağı (JSF) Projesi SDD Safhasına ülkemizin katılımı ile JSF uçaklarının teslimatında üçüncü ülkeler karşısında öncelik kazanılması öngörülmektedir.

Komisyonumuzca, Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip, maddelerine geçilmesine karar verilmiştir. Tasarının 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca oylanarak aynen kabul edilmiştir. Tasarının tümü oya sunulmuş ve kabul edilmiştir.

Komisyonumuzca, söz konusu Tasarının 11 Temmuz 2002 tarihinden itibaren geçerli olacağı göz önünde bulundurularak İttizüğün 52 nci maddesine göre öncelikle görüşülmesine karar verilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mehmet Dülger</i>	<i>Eyyüp Sanay</i>	<i>Mustafa Dündar</i>
Antalya	Ankara	Bursa
Kâtip	Üye	Üye
<i>Metin Yılmaz</i>	<i>Mahmut Koçak</i>	<i>Ramazan Toprak</i>
Bolu	Afyonkarahisar	Aksaray
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Edip Uğur</i>	<i>Y. Haşim Oral</i>	<i>Aziz Akgül</i>
Balıkesir	Denizli	Diyarbakır
Üye	Üye	Üye
<i>Abdülbaki Türkoğlu</i>	<i>Muzaffer Gülyurt</i>	<i>İnal Batu</i>
Elazığ	Erzurum	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Halil Akyüz</i>	<i>Mehmet B. Denizolgun</i>	<i>Şükrü Mustafa Elekdağ</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Ufuk Özkan</i>	<i>Nihat Eri</i>	<i>Süleyman Gündüz</i>
Manisa	Mardin	Sakarya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

MÜŞTEREK TAARRUZ UÇAĞI SİSTEM GELİŞTİRME VE GÖSTERİMİ İÇİN İŞBİRLİĞİ ÇERÇEVESİ İLE İLGİLİ MUTABAKAT MUHTIRASI VE BUNA İLİŞKİN TAMAMLAYICI ANLAŞMA, MALİ YÖNETİM USULLERİ DOKÜMANI VE EK MEKTUPLARIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri, İtalya, Hollanda, Kanada, İngiltere, Norveç ve Danimarka'nın katılımıyla sürdürülmekte olan "Müşterek Taarruz Uçağı-JSF" Programı çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti adına 11 Temmuz 2002 tarihinde imzalanan Müşterek Taarruz Uçağı Sistem Geliştirme ve Gösterimi İçin İşbirliği Çerçevesi ile İlgili Mutabakat Muhtırası ve buna ilişkin Tamamlayıcı Anlaşma, Mali Yönetim Usulleri Dokümanı ve Ek Mektupların onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2.- Bu Kanun 11 Temmuz 2002 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Akşit

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyşleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

MÜŞTEREK TAARRUZ UÇAĞI SİSTEM GELİŞTİRME VE GÖSTERİMİ İÇİN İŞBİRLİĞİ ÇERÇEVESİ İLE İLGİLİ MUTABAKAT MUHTIRASI VE BUNA İLİŞKİN TAMAMLAYICI ANLAŞMA, MALİ YÖNETİM USULLERİ DOKÜMANI VE EK MEKTUPLARIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2.- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3.- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MÜŞTEREK TAARRUZ UÇAĞININ
SİSTEM GELİŞTİRME VE GÖSTERİMİ İÇİN
İŞBİRLİĞİ ÇERÇEVESİ İLE İLGİLİ
MUTABAKAT MUHTIRASI KAPSAMINDA
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ HÜKÜMETİ ADINA
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ
SAVUNMA BAKANLIĞI İLE
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA
SAVUNMA SANAYİİ MÜSTEŞARLIĞI
ARASINDA
TAMAMLAYICI ANLAŞMA

İÇİNDEKİLER

Sayfa

GİRİŞ	9
BÖLÜM I	11
TERİM VE KISALTMALARIN TANIMLARI	11
BÖLÜM II	11
AMAÇLAR VE KAPSAM	11
BÖLÜM III	12
YÖNETİM (ORGANİZASYON VE SORUMLULUK)	12
BÖLÜM IV	15
MALİ HÜKÜMLER	15
BÖLÜM V	17
SÖZLEŞME HÜKÜMLERİ	17
BÖLÜM VI	17
MÜŞTEREKEN ELDE EDİLEN TEÇHİZAT	17
BÖLÜM VII	18
PROJE BİLGİLERİNİN İFŞA EDİLMESİ VE KULLANIMI	18
BÖLÜM VIII	20
GÜVENLİK	20
BÖLÜM IX	20
DÜZELTME, YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ VE SÜRE	20
EK A	22
TAMAMLAYICI ANLAŞMA YÖNETİM YAPISI	22
EK B	23
JSF PROJE İŞBİRLİĞİ PERSONELİ	23

GİRİŞ

Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti adına Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı (U.S. DoD) ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Milli Savunma Bakanlığı adına Savunma Sanayii Müsteşarlığı (T.C. MSB-SSM) bundan böyle burada "Katılımcılar" olarak adlandırılacaktır:

Bu Anlaşmanın, Müşterek Taarruz Uçağının Sistem Geliştirme ve Gösterimi için İşbirliği Çerçevesi ile ilgili olarak Kanada Milli Savunma Bakanı, Danimarka Savunma Bakanlığı, İtalya Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı, Hollanda Krallığı Savunma Bakanlığı, Norveç Krallığı Savunma Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı adına Savunma Sanayii Müsteşarlığı, İngiltere ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Savunma Bakanı ve Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı adına Savunma Bakanı arasında, Mutabakat Muhtırası (JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası) ve ondaki değişikliklere tabi olduğunu kabul ederek;

Gelişmiş bir endüstriyel ve teknolojik yetenek geliştirmek ve sürdürmek için Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO) içerisindeki çabalarını, ve her iki ulusun güvenliği için artırılmış bir savunma üretim yeteneğinin yanı sıra, karşılıklı savunma tedariği ve teknolojik bilgi akışının önemini kabul ederek;

JSF Programının Sistem Geliştirme ve Gösterim (SDD) Safhası boyunca teknoloji alışverişi üzerine tam işbirliği ve sonraki safhalarda herhangi bir işbirliği vasıtasıyla ortaya çıkan teknolojinin ortak geliştirilmesi, paylaşımı ve uygulanması yoluyla karşılıklı konvansiyonel savunma yeteneklerini geliştirmek isteyerek;

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 815)

ABD Hava Kuvvetlerinin, F-16 ve A-10 uçaklarının yerine geçmesi için bir Konvansiyonel Kalkış ve İniş (CTOL) uçağı ihtiyacını, ve Türk Hava Kuvvetlerinin mevcut F-16 ve F-4 uçağı envanterlerinin bazılarının yerine geçmesi için bir JSF ihtiyacını göz önüne alarak;

T.C. MSB-SSM'nın bir Dış Askeri Satışlar (FMS) yoluyla JSF Konsept Gösterim Safhasına dahil olmasını kabul ederek; ve

JSF geliştirme, üretim, ve desteğinde sonuç olarak ortaya çıkan bir işbirliği görüşü ile JSF SDD Safhasında işbirliğine girmek isteyerek;

Eğer ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM işbirliklerini JSF üretim ve desteğine taşımaya karar verirlerse, bu gibi bir işbirliğinin her birine tahakkuk edecek olan faydaları (mali faydalar da dahil) azamiye çıkarmasını temin etmek için çaba göstereceklerini doğrulayarak;

Aşağıdaki anlaşmalara varmışlardır:

BÖLÜM I

TERİM VE KISALTMALARIN TANIMLARI

Katılımcılar, bu Tamamlayıcı Anlaşmada kullanılan terimler için aşağıdaki kısaltmalar üzerine müştereken anlaşmaya varmışlardır:

JSF İşbirliği Projesi JSF Program Ofisi veya ABD Savunma Personeli Bakanlıkı faaliyetlerine tayin edilen, projenin ilerlemedesinde yönetim, mühendislik, teknik, idari, Sozleşme, lojistik, mali ve planlama ile ilgili ve diğler işlevleri gerçekleştiren, T.C. Savunma Sanayii Müsteşarlıkı ve Türk Hava Kuvvetleri personeli ya da sivil çalışanları.

JSF Kıdemli Savaşçılar Grubu JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Katılımcılarından temsilcilerden oluşan ve özel bir konu için toplanma esası ile bir araya gelen, SDD Safhasında JSF Program Ofisini desteklemek için tutulan, hareketla ilgili danışma grubu.

BÖLÜM II

AMAÇLAR VE KAPSAM

- 2.1. Bu Anlaşmanın amacı, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasına uygun olarak Proje kapsamında Katılımcıların sorumluluk ve hakları ile ilgili ayrıntılı hükümleri saptamaktır.
- 2.2. Katılımcılar, JSF SDD Safhası boyunca Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye arasında endüstriyel ve teknolojik işbirliğini artırmayı amaçlarlar.
- 2.3. JSF SDD Safhası boyunca, Katılımcılar, 13 Mart 2000 tarihli ortak Harekät İhtiyaçları Dokümanını (ORD) ve ondaki

değişiklikleri yerine getiren, ve ABD ulusal ifşa politikaları uyarınca mümkün olduğu ölçüde ABD Hava Sistemi ile ortak olan JSF Hava Sistemini tasarlayacaklar, geliştirecekler ve kalifikasyonunu gerçekleştireceklerdir. Katılımcılar, JSF SDD Safhası işbirliği ve sonraki safhalarda herhangi bir işbirliği vasıtasıyla, ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM arasında birlikte çalışabilirliği artırmayı amaçlamaktadırlar.

- 2.4. ABD Savunma Bakanlığı, T.C. MSB-SSM'na, bu gibi teçhizat ve sistemlerin, ortak ORD'de belirtilen ve Müşterek Model Şartnamesinde (JMS) daha detaylı açıklanan JSF Hava Sistemi performans gereklerini karşılamak için gerekli olduğu ölçüde, JSF Programı dışındaki ABD Savunma Bakanlığı programları kapsamında ortaya çıkarılan teçhizat ve sistemleri elde etme fırsatı sağlamak için, ellerinden gelen çabayı gösterecektir.
- 2.5. ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM, ayrı düzenlemeler, ya da JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasına ve bu Anlaşmaya değişiklikler kapsamında, JSF iyileştirmeleri, üretim ve destekte ilerideki işbirliğini sürdürmeyi amaçlamaktadırlar.

BÖLÜM III

YÖNETİM (ORGANİZASYON VE SORUMLULUK)

- 3.1. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası, Yürütme Komitesini (EC) kurmuştur ve ABD Savunma Bakanlığı EC temsilcisinin JSF Program Müdürü (ya da yeniden örgütlenme durumunda ardılı) olacağını şart koşmuştur. T.C. MSB-SSM Yürütme Komitesi temsilcisi, Savunma Sanayii Müsteşar Yardımcısı (ya da yeniden örgütlenme durumunda ardılı) olacaktır.
- 3.2. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası aynı zamanda genel Yürütme Komitesi toplantılarını öngörmüştür. ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM Yürütme Komitesi temsilcileri, eğer gerekirse, Anlaşmayla ilgili konulara değinmek için altı ayda bir, yalnız ABD Savunma Bakanlığı - T.C. MSB-SSM temsilcilerinin katıldığı toplantılar yapacaktır;

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 815)

temsilcilerden herhangi birinin isteği üzerine, uygun olduğu zaman, diğerine bir ay önceden tebliğde bulunarak ilave toplantılar yapılabilecektir. Anlaşmaya özel Yürütme Komitesi toplantısına ev sahipliği yapan Katılımcı, karşılıklı olarak aksi yönde karara varılmamışsa, toplantıya başkanlık edecektir. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasınının 4.5 paragrafında belirtilen Anlaşmaya özel Yürütme Komitesi sorumluluklarına ilave olarak, bu Anlaşma kapsamında aşağıdaki Yürütme Komitesi sorumlulukları karşılıklı mutabakat gerektirecektir:

- 3.2.1. ABD Savunma Bakanlığı - T.C. MSB-SSM JSF Program Ofisi Entegre Proje Grubu (IPT) Personel Tanımlama Belgesini (PDD) onaylamak.
- 3.2.2. Ek A'da değişiklik yapmak (Yönetim Yapısı).
- 3.3. ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM Yürütme Komitesi temsilcileri ayrıca, Anlaşmayı etkileyen herhangi bir konu üzerinde derhal değerlendirme yapacak ve Müdür, JSF Uluslararası Müdürlük (JSF/ID) ve T.C. Milli Temsilcisi tarafından ortaya konan herhangi bir sorunu çözecektir.
- 3.4. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasınının 4.7 paragrafında belirtilen Anlaşma ile ilgili sorumluluklara ilave olarak, Müdür, JSF/ID, aşağıdakilerden sorumlu olacaktır:
  - 3.4.1. ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM Yürütme Komitesi üyelerinin onayı için, T.C. Milli Temsilci ile müştereken bir ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM JSF Program Ofisi IPT PDD hazırlamak.
  - 3.4.2. Müdürün, JSF/ID'nin çözemediği, Ekle ilgili konuları ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM Yürütme Komitesi üyelerine iletme.
  - 3.4.3. ABD Savunma Bakanlığı tarafından T.C. IPT üyeleri ve Türkiye'de yerleşik T.C. Hükümeti personeline temin edilen Proje Bilgilerinin zamanında verilmesi için ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM Yürütme Komitesi üyelerine karşı sorumluluğu.

- 3.5. T.C. MSB-SSM, Ek A'ya uygun olarak, JSF Program Ofisi ve ABD Savunma Bakanlığı faaliyetleri içerisinde IPT'lere tayin edilecek olan bir Milli Temsilci temin edecektir. T.C. Milli Temsilcisi'nin sorumlulukları, aşağıda Bölüm 3.6'da belirtilmiştir. T.C. MSB-SSM personeli için özel IPT sorumlulukları ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM JSF Program Ofisi IPT PDD'de belirtilecektir. İlave olarak, Ek B (JSF Proje İşbirliği Personeli) JSF Program Ofisi ve ABD Savunma Bakanlığı faaliyetlerinde görevlendirilen T.C. MSB-SSM personelinin genel idaresi için hükümleri belirler. Ek A (Tamamlayıcı Anlaşma Yönetim Yapısı), bu Anlaşma için saptanan yönetim yapısını gösterir.
- 3.6. Tayin edilen IPT sorumluluklarına ilave olarak, T.C. Milli Temsilcisi aşağıdakilerden sorumlu olacaktır:
- 3.6.1. T.C. MSB-SSM tarafından tayin edilen personelin nezaretini içermek üzere, hem JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasının, hem de bu Anlaşmanın günlük yönetiminde Müdüre, JSF/ID'ye destek olmak.
- 3.6.2. Proje içerisinde T.C. MSB-SSM etkisini temin etmek için Proje ile ilgili tüm hususlarda JSF Program Ofisi içerisinde günlük T.C. MSB-SSM temsili sağlamak.
- 3.6.3. Mali Yönetim Usulleri Dokümanı (FMPD), Proje Güvenlik Talimatı, Sınıflandırma Kılavuzu ve IPT PDD geliştirmede JSF/ID'ye yardımcı olmak.
- 3.6.4. Sözleşme Şartnamesi için değişiklik kontrolü ve onay süreçlerinde gözlemci olarak hizmet vermek.
- 3.6.5. Müdür ve JSF/ID tarafından verilebilecek olan diğer görevleri yerine getirmek.
- 3.7. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki JSF Program Ofisinde görevli olmayan T.C. Hükümeti askeri personeli ve sivil çalışanları, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasındaki Bölüm X'un (Tesislere Ziyaretler) gerekliliklerine tabi olarak ve Müdür, JSF/ID ve T.C. MSB-SSM'nin onayına tabi olarak, JSF

Program incelemelerine, Mühendislik Teknik Toplantılarına ve diğer benzeri olaylara katılabilirler.

- 3.8. Katılımcıların hareket ile ilgili topluluklardan temsilcileri JSF Kıdemli Savaşçılar Grubuna katılacaktır.
- 3.9. Katılımcıların uluslarının yüksek denetim kuruluşları tarafından Proje ile ilgili harici denetimlerin gerçekleştirildiği durumda, bu gibi raporlar, uygun Katılımcı tarafından diğer Katılımcının Yürütme Komitesi temsilcisine temin edilecektir.

BÖLÜM IV

MALİ HÜKÜMLER

- 4.1. Proje masraflarının paylaşımının adil olacağını yansıtan JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasındaki Bölüm V'in (Mali Hükümler) 5.4 paragrafının gerekliliklerine uyarak, Katılımcılar Projeye adil katkıları ile ilgili olarak şu hükümleri ileri sürdüler. Mali Gider Hedefinin ABD Savunma Bakanlığı payı JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasındaki Bölüm V'te (Mali Hükümler) saptanmıştır. Mali Gider Hedefinin T.C. MSB-SSM payı, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasındaki Bölüm V'in (Mali Hükümler) 5.2 paragrafında belirtildiği gibi, O Zamanki Yılın ABD Doları ile 175 Milyon ABD Dolarıdır. Bu T.C. MSB-SSM payı hiçbir durumda, T.C. MSB-SSM'nin önceden yazılı izni olmaksızın artırılmayacaktır. Katılımcılar, T.C. MSB-SSM'nin karşılıklı anlaşmaya tabi olarak, O Zamanki Yılın ABD Doları ile 75 milyon ABD Dolarını aşmayacak ilave katkı yapmak niyetinde olduğunu kabul eder. Söz konusu ilave katkılar, bu tamamlayıcı Anlaşmaya bir düzeltme olarak yansıtılacaktır.
- 4.2. Projenin gerçek toplam maliyetinin (genel giderler, idari giderler ve borçlar gideri de dahil) JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasındaki Bölüm V'in (Mali Hükümler) 5.2 paragrafında belirtilen Mali Gider Hedefinden az olması durumunda; Katılımcılar, T.C. MSB-SSM'nin (1) Projeye gerçek

olarak temin edilen T.C. MSB-SSM mali katkıları ile (2), Projenin gerçek toplam maliyetininin T.C. MSB-SSM payı (ki bu pay Mali Gider Hedefi payı ile aynı oranda olacaktır) arasında herhangi bir fark almasını temin etmek için çabalayacaklardır.

- 4.3. T.C. MSB-SSM'nin mali olmayan katkıları, Ek A'ya (Tamamlayıcı Anlaşma Yönetim Yapısı) uygun olarak JSF Program Ofisi ve ABD Savunma Bakanlığı arazi faaliyetlerine tayin edilen personeli içerir.
- 4.4. Hava Sistemi için girilen ABD Savunma Bakanlığı araştırma ve geliştirme masrafları, ilerideki bir işbirliği üretim düzenlemelerine uygun olarak ABD ticari ihracat lisanslarına göre T.C. MSB-SSM'ye ihraç edilebilecek olan herhangi bir Hava Sistemine uygulanmayacaktır. ABD Hükümeti Savunma Bakanlığı tarafından Türk Hükümetine ileride Hava Sistemi olarak herhangi yabancı askeri satışı (FMS) üzerine, T.C. MSB-SSM'nin JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasından ve bu Anlaşmadan çekilmemesi şartı ile, ABD Savunma Bakanlığı, Hava Sistemi için girilen ABD Savunma Bakanlığı araştırma ve geliştirme masraflarınının tümünü Hava Sistemi fiyatından çıkarmayı düşünecektir. T.C. MSB-SSM'nin bu Anlaşmadan çekilmesi durumunda, çekilme tarihine kadar T.C. MSB-SSM tarafından yapılan mali katkı, ilerideki bu gibi herhangi yabancı askeri satışla ilgili olarak dikkate alınacaktır. Her halükarda, T.C. MSB-SSM'nin Projeye katkısının tutarı, ABD Hükümeti tarafından Türk Hükümetine satılan herhangi Hava Sisteminin fiyatından çıkarılacaktır.
- 4.5. Katılımcılar, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasınının 12.7 paragrafında göre, o Çerçeve Mutabakat Muhtırası kapsamında geliştirilen teçhizatların, Üçüncü Taraplara satış ve diğer devirlerden kendilerine para alma fırsatı verileceğini kabul ederler.
- 4.6. Projenin maliyeti üzerindeki döviz kuru oranı riskini asgariye indirmenin her iki Katılımcı için önemli olduğunun

farkına vararak, Katılımcılar bir çözüm bulmak için çaba göstereceklerdir.

BÖLÜM V

SÖZLEŞME HÜKÜMLERİ

5.1. Katılımcılar; Türkiye Cumhuriyeti ve Amerika Birleşik Devletleri arasındaki Savunma Sanayii İşbirliği ile ilgili 29 Mart 1980 tarihli Ek Anlaşma No 2 hükümlerinin her iki ülkedeki kalifiye sanayi kaynaklarının tümüne önem verileceği ilkesini tesis etmiş olduğunu kabul ederler.

5.2. ABD Savunma Bakanlığı, T.C. MSB-SSM'na IPT iştiraki, Program Yönetim İncelemelerinde bulunma ve JFS Program Bürosu elektronik şebeke yoluyla, Proje alt sözleşmelerine ulaşım imkanı sağlayacaktır. Katılımcılar; adil bir şekilde yönetilen ve en iyi değeri veren alt sözleşme rekabetinin Proje için önemini kabul etmektedir.

BÖLÜM VI

MÜŞTEREKEN ELDE EDİLEN TEÇHİZAT

6.1. ABD Savunma Bakanlığının Müştereken Elde Edilen Teçhizatı, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasının 7.6'ncı paragrafına uygun olarak diğer Katılımcıya devretmek suretiyle dağıtmayı seçtiği durumlarda, ABD Savunma Bakanlığı bu teçhizatı JSF SSD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Katılımcılarının her birine Projeye mali katkıları büyüklüğü sırasıyla teklif edecektir. ABD Savunma Bakanlığı bu Müştereken Elde Edilen Teçhizatın Katılımcıların mali katkılarıyla orantılı bir dağıtımını yapmak için, T.C. Milli Savunma Bakanlığı Savunma Sanayii Müsteşarlığı (T.C. MSB-SSM) ve diğer JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Katılımcılarına danışacaktır.

BÖLÜM VII

PROJE BİLGİLERİNİN İFŞA EDİLMESİ VE KULLANIMI

7.1. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm VIII (Proje Bilgilerinin İfşa Edilmesi ve Kullanımı) paragraf 8.1.2'ye uygun olarak, aşağıdaki ifşa sınırlamaları bu Tamamlayıcı Anlaşmaya uygulanacaktır: ABD Savunma Bakanlığı, kendi milli ifşa politikalarına aykırı Proje Bilgilerini ifşa etmeyecektir. Bununla birlikte, T.C. MSB-SSM'ye, özerk bir şekilde JSF Hava Sistemini kendi maksimum kabiliyetinde işletmek, idame ettirmek ve desteklemek için gereken tüm verilebilecek olan Proje Bilgileri temin edilecektir.

7.2. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm VIII (Proje Bilgilerinin İfşa Edilmesi ve Kullanımı) ve ABD milli ifşa politikaları hükümlerine bağlı olarak, söz konusu Mutabakat Muhtırası Bölüm III (İşin Kapsamı) uygulamasında elde edilen Proje Bilgilerinin tümü, aşağıdaki hususlar dahil, ancak sadece bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla, T.C. MSB-SSM'ye verilecektir: T.C. MSB-SSM JSF Hava Sisteminin tasarım kriteri ve yazılım, işletme ve desteği; yeni ve yaratıcı proje yönetimi, lojistik, imalat ve mühendislik uygulamaları ve Katılımcıların Hava Sistemi işletmesi ile ilgili gider ve kazançlarının incelenmesini kapsayan Mali Yeterlilik Girişimleri uygulaması.

7.3. JSF Programı için, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi üzerine şu belgelerin suretleri (ve bunlarla ilgili değişiklikler) T.C. MSB-SSM'ye verilecektir: Tedarik Programı Ana Hatları; müşterek Harekat İhtiyaçları Dokümanı; Müşterek Model Şartları; Sözleşme Şartları; Sözleşme iş tanımı; ve, Entegre Ana Planı. JSF otonom lojistiğine hitap eden Hava Sistemi Ömür Devir Planı, Hava Sistemi Yüklenicisi tarafından ABD Savunma Bakanlığına tesliminden sonra T.C. MSB-SSM'ye verilecektir.

7.4. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm VIII (Proje Bilgilerinin İfşa Edilmesi ve Kullanımı) paragraf 8.1.3'e uygun olarak, T.C. MSB-SSM'nin nüfuz edebileceği, kullanabileceği elektronik ortamda temin edilen Proje Ön Bilgileri şu şekildedir: T.C. MSB-SSM bu gibi elektronik verilere, bu Ek'in 7.1 paragrafındaki açıklama sınırlamaları çerçevesinde, uygun zamanda girecektir.

7.5. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm VIII (Proje Bilgilerinin İfşa Edilmesi ve Kullanımı) 8.2.2, 8.4.2, ve 8.5.2 paragrafları; her bir Anlaşmanın, ABD Savunma Bakanlığı dışındaki her bir Katılımcının, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasına uygun olarak kazanılmış olan Sözleşmelere göre, teslim edilen, kullanabileceği veya kullanmış olduğu, sırasıyla, Devlet Proje Ön Bilgilerini, Yüklenici Proje Ön Bilgilerini, ve Yüklenicinin Proje ile ilgili Geçmişteki Faaliyetlerine ait Bilgilerini kullanma amaçlarını belirtmesini gerekli kılar. T.C. MSB-SSM için, bu amaçlar, Proje amaçları olacaktır.

7.6. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm VIII (Proje Bilgilerinin İfşa Edilmesi ve Kullanımı) 8.8.2, 8.8.6 paragrafları; her bir Anlaşmanın, ABD Savunma Bakanlığı dışındaki bir Katılımcının, sırasıyla bir Yüklenici veya bir Katılımcının, kendi Patentlerine uygun olarak bir lisans verdiği Proje Buluşları uygulayabileceği veya uygulamış olduğu amaçları belirtmesini gerekli kılar. T.C. MSB-SSM için bu amaçlar, Proje amaçları olacaktır.

7.7. Katılımcılar; T.C. MSB-SSM'nin Paragraf 7.5 ve 7.6'ya göre Proje Bilgileri ve Patentler ile ilgili kullanım hakkının, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm II (Hedefler) ve Bölüm III (İşin Kapsamı)'deki hedefleri elde etme maksatları için T.C. MSB-SSM tarafından kullanılmasına izin verdiğini kabul ederler.

BÖLÜM VIII

GÜVENLİK

8.1. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasına uygun olarak temin edilen veya üretilen tüm Gizlilik Dereceli Bilgiler ve Malzeme, ABD ve T.C. arasındaki, 21 Mart 1986 tarihli Askeri Bilgilerin Genel Güvenliği Anlaşmasına ve bu belgenin 14 Temmuz 1986 tarihli Sanayi Güvenliği Ekine uygun olarak muhafaza edilecek, kullanılacak, gönderilecek ve korunacaktır.

8.2. Bu Anlaşma TASNİF DIŞI'dır ve bu Anlaşmanın içeriği TASNİF DIŞI gizlilik derecesini haizdir.

BÖLÜM IX

DÜZELTME, YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ VE SÜRE

9.1. Bu Anlaşma JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm XVIII (Düzeltilme, Anlaşmadan Çekilme, Sona Eriş, Yürürlüğe Giriş ve Süre) ye uygun olarak düzeltilebilir.

9.2. T.C. MSB-SSM, bu Projeye Türk sanayi katılımının yeterli olmadığı sonucuna varırsa, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasından ve bu Anlaşmadan çekilebilir.

9.3. Dokuz (9) Bölüm ve iki (2) İlaveden oluşan bu Anlaşma, şu durumların ortaya çıktığı tarihte yürürlüğe girecektir: bu Anlaşmanın ve FMPD'nin tüm Kalımcılar tarafından imzalanmış olması; ve T.C. MSB-SSM'yi dahil etme için JSF SSD Çerçeve Mutabakat Muhtırasının yürürlüğe girmiş olması. Bu Anlaşma, Katılımcılar tarafından daha önce sone erdirilmediği takdirde, JSF SSD Çerçeve Mutabakat Muhtırası süresince yürürlükte kalacaktır.

Yukarıda bahsedilen hususlar, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti adına Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Savunma Bakanlığı adına Savunma Sanayii Müsteşarlığı arasında bu belgede belirtilen konularla ilgili olarak varılan anlaşmaları temsil eder.

Yetkili temsilciler tarafından iki suret halinde İngilizce olarak imzalanmıştır.

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ HÜKÜMETİ ADINA, AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ SAVUNMA BAKANLIĞI YERİNE	TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA, SAVUNMA SANAYİİ MÜSTEŞARLIĞI YERİNE
---	--

İmza

İmza

Ad

Ad

Unvan

Unvan

Tarih

Tarih

Yer

Yer

Ek A

Tamamlayıcı Anlaşma Yönetim Yapısı

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 815)

Müdür:
Müdür Yardımcısı:
Teknik Müdür

Yürütme
Komitesi (EC)

Sistem
Mühendisliği IPT

Ötonom Lojistik
IPT

Hava Aracı
IPT

Motor IPT

Kademeli Savaşçılar
(1/Servis) (SMD,
ISE, DCS(A) N-78,
Uluslararası
Ortaklar)

Bakım Test
Çözümleri

Müteahhit
Şantiye
Müdürü

Merden Çan
Müdürleri

BFM

Harekat

Sözleşme

Güvenlik

Uluslararası

Yasal

Halika
İlişkiler

Bunlar hariç diğer tüm
yazılar dahil

Not (1): Türk Milli Savunma Koalisyon Üyesi-C4I Destek Subaya

EK B

JSF PROJE İŞBİRLİĞİ PERSONELİ

1.0. Maksat ve Kapsam

1.1. Bu Ek, JSF Proje İşbirliği Personeli yönetimine amir olacak hükümleri tesis eder. T.C. MSB-SSM; JSF Program Ofisine veya ABD Savunma Bakanlığı faaliyetlerine, Bölüm III (Yönetim (Teşkilat ve Sorumluluk), Ek A (Tamamlayıcı Anlaşma Yönetim Yapısı) ve bu Ek'e uygun olarak askeri personel veya sivil çalışanlarını görevlendirecektir. JSF Proje İşbirliği Personeli bu Ek'e göre kendilerine verilen görevler için tüm sorumlulukları yerine getirmeye muktedir olmalıdır. Görevlendirme faaliyetinin başlaması; vize ve ziyaret talebi belgeleri gibi, ancak sadece bunlarla sınırlı olmayan, JSF Proje İşbirliği Personeli kabulü ile ilgili ABD Savunma Bakanlığı veya ABD Hükümeti tarafından konulabilecek gereksinimlere bağlı olacaktır. ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM EC temsilcileri ilk görevlendirme tarihindeki görev yerleri için atama süresini belirleyecektir.

1.2. JSF Proje İşbirliği Personeli, Proje işi için JSF Program Ofisine veya ABD Savunma Bakanlığı faaliyetlerine atanacak ve bu işle ilgili olarak bu teşkilatlar içindeki atanmış olan kendi denetleyicileri rapor verecektir. JSF Proje İşbirliği Personeli, T.C. MSB-SSM irtibat personeli gibi faaliyette bulunmayacaklardır. Bununla birlikte, bu personel zaman zaman T.C. MSB-SSM'nin EC temsilcisi adına, eğer bu kişiye yazılı olarak yetki verilmiş ise, faaliyette bulunabilir.

1.3. JSF Proje İşbirliği Personeli, yasalar veya yönetmelikler tarafından ABD Hükümetinin bir subay veya çalışanına tahsis edilen sorumlulukları icra etmesini gerektiren komuta makamına veya diğer görevlere atanmayacaktır.

2.0. Güvenlik

2.1. ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM EC temsilcileri tarafından, JSF Proje İşbirliği Personeline, Gizlilik Dereceli

Bilgilere ve Malzemeye, ve içinde Program Güvenlik Talimatına (PSI) ve Gizlilik Derecesi Verme Rehberine (CG) uygun olarak Gizlilik Dereceli Bilgi ve Malzemenin kullanıldığı tesislere giriş izin verilmesi amacıyla, gerekli güvenlik belgesinin maksimum seviyesi tahsis edilecektir. Gizlilik Dereceli Bilgilere ve Malzemeye ve içinde Gizlik Dereceli Bilgi ve Malzemenin kullanıldığı tesislere giriş, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm II (Hedefler) ve Bölüm II (İşin Kapsamı) ve bu Ek'in ilgili hükümlerine uygun olacak ve görevlerini yerine getirmek için gerekli olduğu şekilde minimum seviyede tutulacaktır.

2.2. T.C. MSB-SSM, T.C. Büyükelçiliği aracılığıyla, görevlendirilen JSF Proje İşbirliği Personeli güvenlik kleranslarını belirleyen güvenlik teminatlarının arşivlenmesini sağlayacaktır. Güvenlik teminatları, belirlenmiş olan ABD usullerine uygun olarak belirtilen kanallar vasıtasıyla hazırlanacak ve gönderilecektir.

2.3. Katılımcılar, JSF Program Ofisine veya ABD Savunma Bakanlığı faaliyetlerinde görevlendirilen hem T.C. MSB-SSM ve hem de ABD Savunma Bakanlığı personelinin, Kontrollü Tasnif Dışı Bilgiler ve Gizlilik Dereceli Bilgi ve Malzemeyle ilgili mevcut yasaların ve yönetmeliklerin ve aynı zamanda JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasının Bölüm IX (Kontrollü Tasnif Dışı Bilgiler), Bölüm X (Tesislere Ziyaretler), Bölüm XI (Güvenlik), ve Bölüm XVIII (Düzeltilme, Çekilme, Sona Erdirme, Yürürlüğe Giriş, Süre) paragraf 18.7'nin ve PSI ve CG'nin bilincinde olmaları ve bunlara uymaları için, her türlü çabayı göstereceklerdir. Tahsis edilen görevlerin başlamasından önce, JSF Proje İşbirliği Personeli, ABD Hükümeti yasaları, yönetmelikleri, veya usulleri tarafından gerekli görüldüğü şekilde, CPP'nin şartları ve sorumlulukları ile ilgili bir belge imzalayacaktır.

2.4. JSF Proje İşbirliği Personelinin her zaman ABD Hükümeti güvenlik ve ihracat kontrol yasaları, yönetmelikleri ve usullerine uyması gerekli olacaktır. JSF Proje İşbirliği Personelinin görevleri esnasında güvenlik esaslarını ihlal etmeleri durumunda,

bu durum, gerekli işlemlerin yapılması amacıyla T.C. MSB-SSM'ye rapor edilecektir. Görevleri esnasında Güvenlik ve ihracat kontrol yasalarını, yönetmeliklerini, veya usullerini bilinçli olarak ihlal eden JSF Proje İşbirliği Personeli, T.C. MSB-SSM tarafından uygun idari veya disiplin cezası yoluyla Projeden alınacaktır.

2.5. JSF Proje İşbirliği Personeline verilmiş olan tüm Gizlilik Dereceli Bilgiler ve Malzeme, T.C. MSB-SSM'ye sağlanan Gizlilik Dereceli Bilgi ve Malzeme olarak kabul edilecek ve JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm XI (Güvenlik), bu Ek Bölüm VII (Güvenlik) ve PSI ve CG tarafından verilen hükümlerin ve teminatların tümüne bağlı olacaktır.

2.6. JSF Proje İşbirliği Personeli, JSF Program Ofisi tarafından onaylanmadıkça, ve her bir durum için esasına göre T.C. MSB-SSM tarafından yetki verilmedikçe, Gizlilik Dereceli Bilgi ve Malzemeyi veya Kontrollü Tasnif Dışı Bilgileri kişisel olarak sahiplenemeyecektir. Bu şahıslar için bu gibi Bilgilere ve malzemeye nüfuz etme ve bunları kullanma imkanı, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm IX (Kontrollü Tasnif Dışı Bilgiler) ve Bölüm XI (Güvenlik) ve PSI hükümlerine uygun olarak normal çalışma saatleri esnasında ve Proje işini icra etmek için bu bilgilere nüfuz etmek gerekli olduğunda verilecektir.

2.7. JSF Proje İşbirliği Personeli, PSI tarafından özellikle yetki verilmedikçe, ABD Savunma Bakanlığı ve T.C. MSB-SSM arasında Gizlilik Dereceli Bilgi ve Malzeme veya Kontrollü Tasnif Dışı Bilgi talebi ve/veya gönderilmesi için bir kanal olarak hizmet vermeyecektir.

3.0. İdari Konular.

3.1. ABD yasaları ve yönetmeliklerine uygun olarak, JSF Proje İşbirliği Personeli, ABD Savunma Bakanlığının eşit rütbe ve görevli personeliyle aynı sınırlamalara, şartlara, ve ayrıcalıklara tabi olacaktır. Ayrıca, ABD yasa ve yönetmeliklerince yetki verildiği derecede JSF Proje İşbirliği Personeli ve bunların aile bireyleri:

3.1.1. T.C. MSB-SSM'den alınan kazanç üzerinde ABD Hükümeti vergisinden muaf olacaklardır.

3.1.2. Bu personelin bagaj, ev malzemesi, ve özel motorlu araçları dahil olmak üzere, resmi veya şahsi kullanımları için ülkeye giren kalemler üzerinde herhangi bir ABD Hükümeti gümrük ve ithalat vergisi veya benzer giderlerden muaf olacaklardır.

3.2. Varışları üzerine veya varışlarından kısa bir süre sonra, JSF Proje İşbirliği Personeline JSF Program Ofisi veya ABD Savunma Bakanlığı tarafından uygulanan yasalar, emirler, yönetmelikler, ve gümrük mevzuatı ve bunlara uyulması gereğiyle ilgili bilgi verilecektir. JSF Proje İşbirliği Personeline ayrıca JSF Program Ofisi veya ABD Savunma Bakanlığı faaliyetlerine ilişkin uygulanan aşağıdaki hususlarla ilgili yetkilendirmeler, ayrıcalıklar, ve sorumluluklar ile ilgili brifingler verilecektir:

3.2.1. JSF Proje İşbirliği Personeline ve bunların aile bireylerine, yürürlükteki yasalar ve yönetmeliklere göre, geri ödeme şartları dahil olmak üzere, ABD Savunma Bakanlığı tesislerinde sağlanabilecek olan tıbbi ve diş bakım imkanları.

3.2.2. JSF Proje İşbirliği Personeli ve bunların aile bireyleri için askeri mağazalar, döviz büroları, tiyatro ve klüplerdeki satın alma ve himaye imtiyazları.

3.2.3. Mevcut yürürlükteki yasa ve yönetmeliklere bağlı olarak JSF Proje İşbirliği Personelinin ve bunlara eşlik eden aile bireyleri için, ikamet etmekte oldukları bölgede uygulanan yasalara ve yönetmeliklere uygun olarak motorlu araç sigortası elde etme sorumluluğu. JSF Proje İşbirliği Personeli ve bunların aile bireyleri tarafından özel motorlu araç kullanmayla ilgili talepler olması durumunda, başvurular bu sigorta kapsamında olacaktır.

3.3. JSF Program Ofisi ve ABD Savunma Bakanlığı faaliyetleri vasıtasıyla JSF PD, JSF Proje İşbirliği Personeli için aşağıdaki alanlarda standart işletme usulleri tesis edecektir:

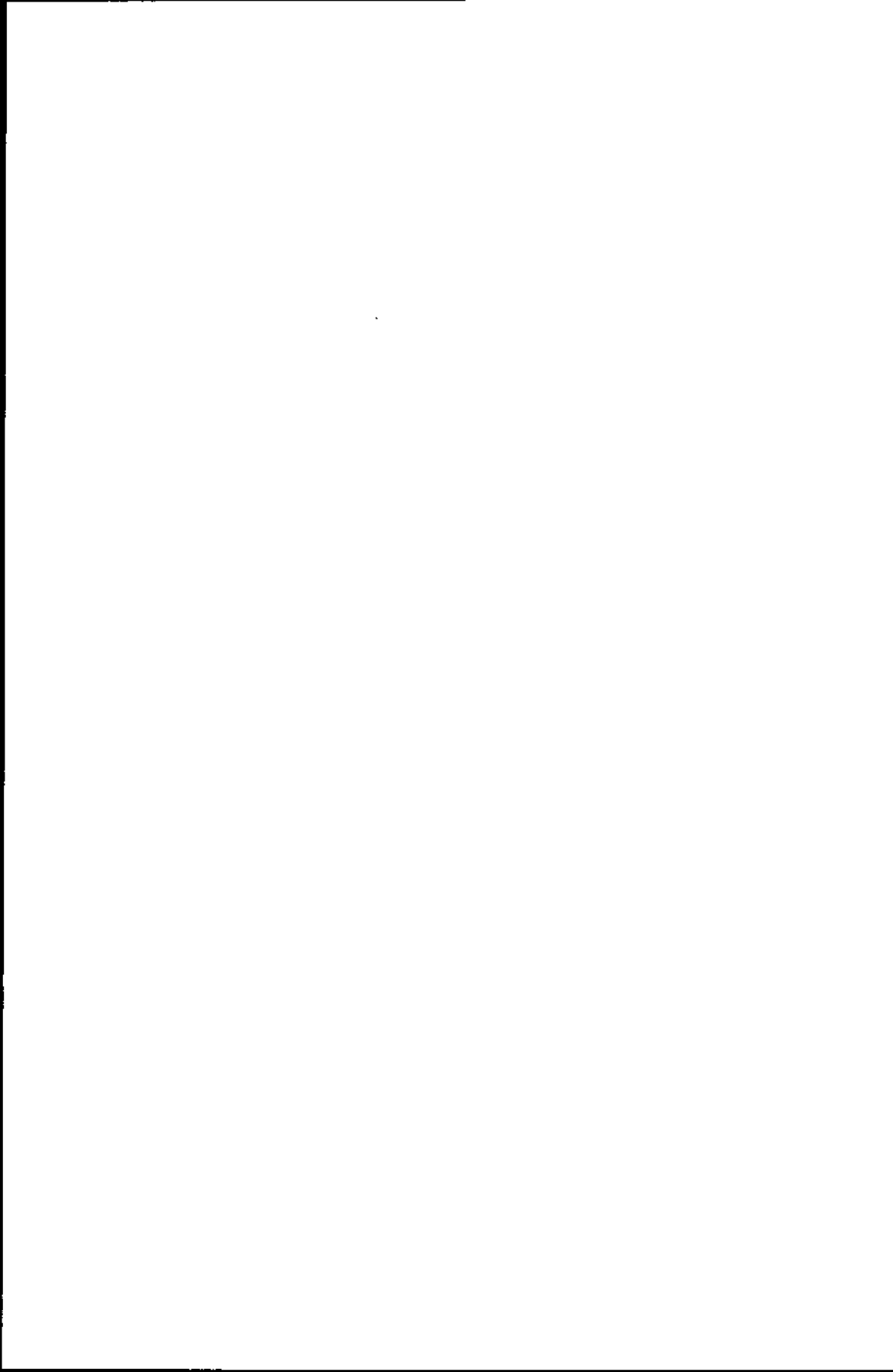
3.3.1. Tatil programları dahil olmak üzere çalışma saatleri.

3.3.2. Askeri veya sivil personel yönetmeliğine ve her iki Katılımcının uygulamalarına uygun olarak izin verme yetkisi.

3.3.3. Askeri veya sivil personel yönetmeliğine ve her iki Katılımcının uygulamalarına uygun olarak giysi yönetmeliği.

3.3.4. T.C. MSB-SSM'nin askeri veya sivil personel yönetmelikleri ve uygulamalarına uygun olarak yerine getirilmesi gereken performans değerlendirmesi.

3.4. Her iki Katılımcının resmi yasalarına göre bir suç işleyen JSF Proje İşbirliği Personeli, T.C. MSB-SSM tarafından ilave idari veya disiplin davasına göre bu Projeden çıkarılabilir. Bununla birlikte, disiplin davası ne JSF Proje İşbirliği Personeline karşı ABD Savunma Bakanlığı tarafından açılacak ne de JSF Proje İşbirliği Personeli tarafından ABD Savunma Bakanlığı personeline karşı disiplin yetki suçu işlenemeyecektir. ABD yasalarına, yönetmeliklerine, ve usullerine uygun olarak, JSF Proje İşbirliği Personelinin karıştığı suçların soruşturmasının yürütülmesinde, ABD Savunma Bakanlığı T.C. MSB-SSM'ye yardım edecektir.

ABD SAVUNMA BAKANLIĞI

ve

T.C. MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI SAVUNMA SANAYİİ MÜSTEŞARLIĞI

ARASINDA

MALİ YÖNETİM USULLERİ DOKÜMANI (FMPD)

1.0 Giriş

1.1 Bu doküman, Müşterek Taarruz Uçağı (JSF) Sistem Geliştirme ve Gösterim (SDD) Çerçeve Mutabakat Muhtırası (MOU) na uygun olarak geliştirilmiş olup ABD Savunma Bakanlığı - T.C. MSB-SSM arasındaki Tamamlayıcı Anlaşma için mali yönetim politika ve usullerini açıklar. Bu JSF SDD Çerçeve MOU'na göre icra edilecek olan tüm iş, müteakip satırlarda belirtilen, parasal olarak karşılanabilir Üç versiyondan oluşan yeni nesil hava sistemi ailesinin üretimi ve kullanımına kılavuzluk edecek bir JSF SDD Safhasını yönetmektir: bir Konvansiyonel (Yatay) Kalkış ve İniş (CTOL) versiyonu, bir mancınak ile fırlatılan ve kablo ile indirilen Uçak Gemisi versiyonu (CV); ve gemi güvertesinden Kısa Mesafede Kalkış ve Dikey İniş (STOVL) versiyonu.

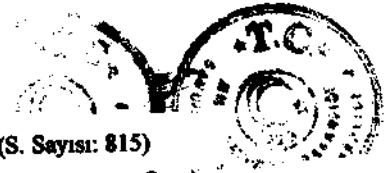
1.2 Bu belgede, JSF SDD Safhası için mali yönetim politikaları ve usulleri ile, ödeme planı belirtilmektedir. Bu belgeye düzeltme veya değişiklikler, ABD Yürütme Kurulu (EC) temsilcisi ve T.C. MSB-SSM'nin müştereken onayına bağlı olarak gerekli olduğu takdirde çıkarılacaktır.

1.3 Bu FMPD'ye uygun olarak temin edilecek veya üretilecek tüm bilgiler, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası ve bununla ilgili ABD Savunma Bakanlığı - T.C. MSB-SSM Tamamlayıcı Anlaşma hükümlerine uygun olarak muhafaza edilecek, kullanılacak, gönderilecek ve korunacaktır. Ayrıca, Proje Güvenlik Talimatı (PSI) detaylı hükümleri de uygulanacaktır.

2.0 Mali Yönetim Politikaları

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 815)

- 2.1 Katılımcılar tarafından JSF SDD Safhası için ödeme şu kurumlar yoluyla temin edilir: ABD Savunma Bakanlığı (DoD), Deniz ve Hava Kuvvetleri ile T.C. Milli Savunma Bakanlığı-Savunma Sanayii Müsteşarlığı (T.C. MSB-SSM). JSF Program Müdürü, JSF SDD Safhası para temin ve plan gereksinimlerini karşılamak için bu kurumların mali katkılarını kullanacaktır. T.C. MSB-SSM mali katkısı, aşağıdaki paragraf 2.4'te belirtilmektedir.
- 2.2 Katılımcılar bu Proje kapsamında kendi sorumluluklarının yerine getirilmesinin 33.230 milyar dolarlık, O Zamanki Yılı (TY) ABD Doları, Mali Gider Tavanından fazlaya mal olmayacağını tahmin etmektedirler. Projenin Mali Gider Hedefi 30.209 milyar TY ABD Dolarıdır. Katılımcılar, MOU Bölüm III'te belirtilen işin icrasını ifa etmek veya ifasını sağlamak için ellerinden gelen çabayı göstereceklerdir.
- 2.3 SDD Mali Gider Hedefi ve Mali Gider Tavanı Temmuz 2001 yılı itibariyle ABD Savunma Bakanlığı tarafından yayımlanan enflasyon göstergeleri esas alınarak TY ABD doları olarak belirtilmektedir. JSFPO güncelleştirilen enflasyon göstergeleri esasına göre, her bir Katılımcının Mali Gider Hedefindeki payını yıllık olarak ayarlamayı öngörmemektedir. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası paragraf 5.2'ye uygun olarak, planlanan gider artışları için muhatap, Yürütme Kurulu (EC) olacaktır.
- 2.4 Türkiye'nin, JSF SDD Safhası için planlanan mali katkısı 175 Milyon TY ABD Dolarıdır. Türkiye kendi yıllık mali katkısını Tablo 1'de gösterilen plana uygun olarak sağlayacaktır. Tablo 1'de yer alan katılım planının, gösterilen yılın 1 Ocak tarihinde başlayıp 31 Aralık'ta sona eren Türkiye'nin mali yılına karşılık geldiğini belirtmek isteriz.

TABLO 1

JSF SDD Safhası için Türkiye'nin Yıllık Mali Katılımı
(TY ABD Doları/Milyon)

FY02	FY03	FY04	FY05	FY06	FY07	FY08	FY09	FY10	FY11	FY12	Toplam
11.3	25.7	28.7	31.2	31.0	22.1	11.9	6.5	3.9	2.6	0.1	175.0

2.5 Türkiye'nin mali katılımı, JSF SDD Safhası faaliyetlerine sermaye temini için tahsis edilecektir. Özel Sözleşme Alt-Madde Numaraları (SLINs), faturalama ve ödeme amaçları için Türkiye'nin sermaye teminini tanımlayacaktır. Türkiye, sözleşmeler, JSF İş Tanımı ve seyahat belgeleri dahil, ancak sadece bunlarla sınırlı olmamak şartıyla, SDD Safhası yükümlülük belgelerine ulaşma hakkına haiz olacaktır.

2.6 Türkiye'den sermaye sağlama katkıları, Tablo 2'de gösterildiği şekilde, TY ABD Doları olarak JSF Program Ofisine yapılacaktır. T.C. MSB-SSM, kendine ait 2002 yılına ait tüm ödemeyi, ABD Savunma Bakanlığı - T.C. MSB-SSM arasındaki Tamamlayıcı Anlaşma'nın imzasını müteakip 60 gün içerisinde yapacaktır. Bunu müteakip ödemeleri, T.C. MSB-SSM, Tablo 2'ye göre yapacaktır.

TABLO 2

JSF SDD Safhası için Türkiye'nin Mali Katılımı Ödeme Takvimi
(TY ABD Doları/Milyon)

Mali Yıl (Türkiye)	15 Ocak	15 Temmuz	Yıllık Toplam
2002			*11.3
2003	12.85	12.85	25.7
2004	14.35	14.35	28.7
2005	15.6	15.6	31.2
2006	15.5	15.5	31.0
2007	11.05	11.05	22.1
2008	5.95	5.95	11.9
2009	3.25	3.25	6.5

2010	1.95	1.95	3.9
2011	1.3	1.3	2.6
2012	.05	.05	0.1

* 2002 Mali Yılı için toplam ödeme, ABD Savunma Bakanlığı - T.C. MSB-SSM arasındaki tamamlayıcı Anlaşma ve bu FMPD imzasını müteakip 60 gün içerisinde yapılacaktır.

- 2.7 Yüklenicilerin her yıl düzenli şekilde fatura çıkarmış olmasını sağlamak için her türlü çaba sarf edilecektir.
- 2.8 Eğer herhangi bir zamanda JSF Program Müdürünün, Projenin Mali Gider Hedefinin muhtemelen aşılacağına inanması için bir nedeni olursa, bu durum EC'ye bildirilecek ve JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm V'te açıklandığı şekilde izleme işlemi başlatılacaktır. Bu hükümlere bakılmaksızın, Mali Gider Tavanı sadece Katılımcıların yazılı olarak kabul etmeleri ile değiştirilebilir.
- 2.9 JSF Uluslararası Direktörlüğü (ID); JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası Bölüm III'ün, JSF SDD Safhası gereksinimlerini karşılamak için, Katılımcılardan mali katkı kabul edecektir. Katılımcılar, gerekli olduğu kabul edilen yüklenici destek hizmetleri, geçici vergi giderleri, eğitim, tesisler ve ikmal giderlerini paylaşacaktır. Bu kalemlerden Türkiye'ye düşen pay, kendisine ait Tablo 2 mali katılımından ödenecektir.
- 3.0 Mali Yönetim Politikaları / Türkiye'ye özel gereksinimler
- 3.1 JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası paragraf 6.5'e uygun olarak, ABD, Türkiye'nin özel gereksinimleri için sözleşme yapabilir. T.C. MSB-SSM, JSF/ID Direktörüne Türkiye'nin özel gereksinimlerin ABD tarafından sözleşmeye bağlanması için yazılı olarak talepte bulunacaktır.

- 3.2 ABD EC temsilcisi ve T.C. MSB-SSM tarafından, artan bir ödeme profili ve bu belge Bölüm 2'deki ödeme planı ve Bölüm 4'te belirtilen Türkiye JSF banka hesabına ilgili ödeme miktarının yatırılması onaylanmadan önce, Türkiye'nin özel gereksinimleri için hiçbir sözleşme /modifikasyon yapılmayacaktır.
- 3.3 Türkiye Milli Temsilcisi, Türkiye'nin açıklanan amaçlarını karşıladıklarından emin olmak için, taleplerin ortaya çıkmasından önce, Türkiye özel gereksinimleri için amaç tanımlarını inceleme fırsatına sahip olacaktır.
- 3.4 Türkiye'nin, kendi özel gereksinimleriyle ilgili sözleşme ve modifikasyonlara ulaşması sağlanacaktır.
- 3.5 Türkiye, eğer savunma malzemesi veya hizmeti ABD kaynaklarından elde edilecek ise, ABD hükümetinin onayına bağlı olmak kaydıyla, kendi özel gereksinimleri için sözleşme yapma hakkına sahip olacaktır.

4.0 Mali Yönetim Usulleri

- 4.1 T.C. MSB-SSM bir ABD Bankası veya ABD'de bulunan bir Türk Bankasında bir Türkiye JSF hesabı açacak ve şunları içeren bir hesap anlaşması yapacaktır: (1) banka 31 CFR, Altbölüm A, Kısım 202 tarafından belirtildiği şekilde bir Karşılıklı Teminat Hesabı tesis edecektir; (2) hesap faizli olacaktır; (3) JSF Program Ofisi, T.C. MSB-SSM tarafından hesaba ödenen fonu çekme hakkı olan tek makam olacaktır; (4) T.C. MSB-SSM, hesapta biriken faizi çekme hakkı olan tek makam olacaktır; ve (5) JSF Program Ofisi aylık hesap bildirimlerinin bir suretini alacaktır. Türkiye kendi sermaye temin katkılarını, Tablo 2'ye uygun olarak Türkiye JSF hesabına planlı ödemeleri yatırmak suretiyle, JSF Program Ofisinin kullanımına sunacaktır. T.C. MSB-SSM tarafından, belirlenen tutar ve zamanda ödeme yapılmaz ise, ve bu imkansızlık ilave gereklere

yol açarsa, bu durumda T.C. MSB-SSM bununla ilgili herhangi bir maliyeti karşılayacaktır.

4.2 JSF Program Ofisi, uygun Proje Personelinden onay alınmasını müteakip, yüklenici faturalarını ödeyecektir. Yüklenici faturalarının paragraf 3'te belirtildiği şekilde Türkiye özel gereksinimlerine ait olması durumunda, JSF ID Denetçisi (ID/FM), önce uygun Türkiye yetkilisine danışacaktır. T.C. MSB-SSM tarafından sağlanacak olan gider payları Türkiye JSF hesabından çekilecek ve gecikmeksizin tediye etmek için JSF Takas Hesabına yatırılacaktır. ABD Savunma Bakanlığı gider payı Savunma Finansman ve Hesap Sistemi (DFAS) yoluyla ödenecektir. JSF ID Denetçisi (ID/FM) tüm harcamaların kaydını tutacak, ve bu harcama ve hesap durumuna ait bir rapor, her ay Türkiye Milli Temsilcisi aracılığıyla T.C. MSB-SSM'ye verilecektir. Faturaların suretleri, ödemeleri üzerine, Türkiye Milli Temsilcisi aracılığıyla T.C. MSB-SSM'ye verilecektir.

4.3 JSF SDD için tüm resmi mali kayıtlar, 1 Ekimden 30 Eylül'e kadar devam eden ABD Hükümeti mali yılı kullanılmak suretiyle saklanacaktır. JSF Program Ofisi içinde kullanım için Türkiye Milli Temsilcisi tarafından hazırlanan ya da Türkiye tarafından kullanılması için saklanan kayıtlar, kendi ilgili mali yılları içinde hazırlanabilir ve/veya kullanılabilir. Fonlar ve ödemeler ABD Dolarıyla yapılacaktır.

4.4 Yüklenicinin Kazanılmış Değer Yönetim Sistemi (EVMS) bilgileri JSF SDD Safhası yönetimi içinde kullanılacaktır. Aylık bir EVMS raporu ABD Savunma Bakanlığı JSF Program Müdürü ve Türkiye Milli Temsilcisine verilecektir.

5.0 Hesap Denetim Usulleri

5.1 Denetim faaliyetleri JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası. Bölüm V'e uygun olarak yürütülecektir.

5.2 Harcamaları gösteren bir nihai mali rapor, JSF SDD Safhasının tamamlanmasından altı ay sonra Türkiye'ye verilecektir.

6.0 Mali Düzenlemeler

6.1 T.C. MSB-SSM, JSF Programı için görevlendirilen Türkiye JSF Proje İşbirliği Personelinin aşağıdaki gider ve harcamalarından sorumlu olacaktır:

6.1.1 Maaşlar

6.1.2 Görevlendirilen Türkiye JSF Proje İşbirliği Personelinin veya bu personelin yakınlarının ölümü durumunda, cenazenin hazırlanması, gönderilmesi ve cenaze merasimi masrafları.

6.2 Türkiye'nin JSF Proje İşbirliği Personeli, personelin JSF Program Ofisindeki ve ABD Savunma Bakanlığı faaliyetlerindeki görevlerine başlamadan önce, aile bireylerinin ve kişisel mallarının ABD'ye ulaşımından ve kendi görev sürelerinin sona ermesi üzerine ABD'den geri dönüşünden şahsen sorumlu olacaktır.

6.3 T.C. MSB-SSM, yukarıda paragraf 2.9'daki paylaşılan giderler olarak belirtilenler dışında, Türkiye Proje İşbirliği Personeli tarafından toplantılara katılım ve ABD Savunma Bakanlığı faaliyetleriyle ilgili geçici görev giderlerinden sorumlu olmayacaktır. Tüm geçici görev giderleri, Proje fonlarından JSF Program Ofisi tarafından tediye edilecektir.

iki kopya halinde imzalanmıştır.11 Temmuz 2002.

ABD DoD EC Temsilcisi

T.C. MSB-SSM Temsilcisi

Tümğ. John L. HUDSON

JSF Program Müdürü

Dr. Faruk ÖZLÜ

Müsteşar Yardımcısı

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 815)

**AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ HÜKÜMETİ ADINA AMERİKA BİRLEŞİK
DEVLETLERİ SAVUNMA BAKANLIĞI VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ MİLLİ SAVUNMA
BAKANLIĞI ADINA SAVUNMA SANAYİİ MÜSTEŞARLIĞI TEMSİLCİLERİ ARASINDA
MÜŞTEREK TAARRUZ UÇAĞI (JSF) PROGRAMI İÇİN GELECEKTEKİ SATIN ALMA
TALEPLERİ İLE İLGİLİ MEKTUP DEĞİŞİMİ**

Müşterek Taarruz Uçağı (JSF) Sistem Geliştirme ve Gösterim (SDD) Çerçeve Mutabakat Muhtırasını kapsayan görüşmelerimizle ilgili olarak, aşağıdaki bilgileri sunuyorum:

1. T.C. Milli Savunma Bakanlığı adına Savunma Sanayii Müsteşarlığına (T.C. MSB-SSM) gelecekte ulusal gereksinimlerini karşılamak amacıyla, JSF Hava Sisteminin bir versiyonunu elde etmek için, talep üzerine, bir fırsat verileceğini öngörüyoruz.
2. Mevcut planlarımıza göre, üretimde işbirliğinin, 13 Mart 2000 tarihli müşterek Harekat İhtiyaçları Dokümanında ve bu belgeye düzeltmelerde belirtilen harekat ihtiyaçlarını karşılayacağını ve T.C. MSB-SSM'nin en erken 2012 yılında JSF Hava Sistemini elde etme imkanına sahip olacağını öngörüyoruz.
3. Gelecekteki bir zamanda, JSF Hava Sistemleri için üretim talepleri arasında bir teslimat önceliği yapılması gerekirse, Katılımcılara, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasına göre Katılımcı olmayan alıcılara göre öncelik verilecektir.
4. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasına göre Katılımcılar arasında, JSF Hava Sistemleri için satın alma talepleri arasında teslimat önceliği, bu Katılımcıların Mutabakat Muhtırasına göre Projeye mali katkı paylarına göre belirlenecektir.

Bu gibi, gelecekteki tüm üretim talepleri, o anda yürürlükte olan ABD yasa, yönetmelik ve politikalarına bağlı olarak işleme tabi tutulacak ve Katılımcılar veya bunların hükümetleri tarafından yazılı anlaşmalar veya yetkilendirmelere bağlı olacaktır.

Eğer yukarıda yansıtılan düşüncelerimi paylaşıyorsanız, bu mektubun ve sizin bu konudaki yanıtınızın, karşılıklı anlaşmamızın bir belgesini teşkil etmesini teklif ediyorum. 11 Temmuz 2002.

Saygılarımla,

E.C. Aldridge, Jr.

Savunma Müsteşarı

(Tedarik, Teknoloji ve Lojistik)

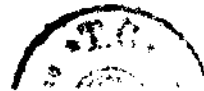
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ HÜKÜMETİ ADINA AMERİKA BİRLEŞİK
DEVLETLERİ SAVUNMA BAKANLIĞI VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ MİLLİ SAVUNMA
BAKANLIĞI ADINA SAVUNMA SANAYİİ MÜSTEŞARLIĞI TEMSİLCİLERİ ARASINDA
MÜŞTEREK TAARRUZ UÇAĞI (JSF) PROGRAMI İÇİN GELECEKTEKİ SATIN ALMA
TALEPLERİ İLE İLGİLİ MEKTUP DEĞİŞİMİ

Müşterek Taarruz Uçağı Hava Sistemleri için gelecekteki satın alma taleplerine ilişkin 11 Temmuz 2002 tarihli mektubunuzla ilgili olarak, bu mektupta yansıtılan görüşlerinizi paylaştığımı ve mektubunuzun ve bu yanıtın karşılıklı anlaşmamızın bir belgesini teşkil edeceğini belirtmek isterim. 11 Temmuz 2002.

Saygılarımla,

Dr. Faruk ÖZLÜ

Savunma Sanayii Müsteşar Yardımcısı

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 815)

**AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ HÜKÜMETİ ADINA AMERİKA BİRLEŞİK
DEVLETLERİ SAVUNMA BAKANLIĞI VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ MİLLİ SAVUNMA
BAKANI ARASINDA MÜŞTEREK TAARRUZ UÇAĞI SİSTEM GELİŞTİRME VE
GÖSTERİM ÇERÇEVE MUTABAKAT MUHTIRASI (JSF ÇERÇEVE MUTABAKAT
MUHTIRASI) HÜKÜMLERİYLE İLGİLİ ANLAŞMA İÇİN EK MEKTUP**

Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı adına Savunma Bakanı (Savunma Bakanı) ve Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanı (Milli Savunma Bakanı), JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası ile ilgili aşağıdaki karşılıklı anlaşmayı kabul ederler:

JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasınının 14.1 nci maddesi; Savunma Bakanı ve Milli Savunma Bakanının, Mutabakat Muhtırasına potansiyel ilave Katılımcıların listesini bir ek mektup içinde karşılıklı olarak tasdik etmelerini gerekli kılar. Buna uygun olarak, Savunma Bakanı ve Milli Savunma Bakanı aşağıdaki ülkelerin milli savunma teşkilatlarınının, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasına potansiyel ilave Katılımcılar olarak dahil etmeye karar vermiştir: Avusturalya, Almanya, Polonya, Güney Kore. 11 Temmuz 2002.

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ
SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA

TÜRKİYE CUMHURİYETİ MİLLİ
SAVUNMA BAKANI ADINA

E.C. Aldridge, Jr.
Savunma Müsteşarı
(Tedarik, Teknoloji ve Lojistik)

Dr. Faruk ÖZLÜ
Müsteşar Yardımcısı

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 815)

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ

SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA SAVUNMA BAKANI

İLE

BÜYÜK BRİTANYA VE KUZEY İRLANDA BİRLEŞİK KRALLIĞI

SAVUNMA BAKANI

ARASINDA

MÜŞTEREK TAARRUZ UÇAĞI

SİSTEM GELİŞTİRME VE GÖSTERİMİ

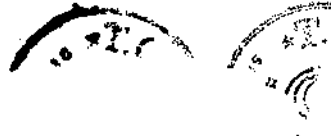
İÇİN İŞBİRLİĞİ ÇERÇEVESİ İLE İLGİLİ

MUTABAKAT MUHTIRASI

(Kısa Adı - JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası)

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 815)

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
GİRİŞ	45
BÖLÜM I	47
TANIMLAR	47
BÖLÜM II	53
AMAÇLAR	53
BÖLÜM III	54
İŞİN KAPSAMI	54
BÖLÜM IV	57
YÖNETİM (ORGANİZASYON VE SORUMLULUK)	57
BÖLÜM V	61
MALÎ HÜKÜMLER	61
BÖLÜM VI	64
SÖZLEŞME HÜKÜMLERİ	64
BÖLÜM VII	66
PROJE EKİPMANI VE MÜŞTEREKEN ELDE EDİLEN EKİPMAN	66
BÖLÜM VIII	68
PROJE BİLGİSİNİN İFŞASI VE KULLANIMI	68
BÖLÜM IX	75
KONTROLLÜ TASNİF DIŞI BİLGİ	75
BÖLÜM X	76
TESİSLERE ZİYARETLER	76
BÖLÜM XI	77
GÜVENLİK	77
BÖLÜM XII	81
ÜÇÜNCÜ TARAFLARA SATIŞLAR VE DEVİRLER	81
BÖLÜM XIII	84
YÜKÜMLÜLÜKLER VE HAK TALEPLERİ	84
BÖLÜM XIV	85
İLAVE ÜLKELERİN KATILIMI	85

	Sayfa
BÖLÜM XV	.87
GÜMRÜK RESİMLERİ, VERGİLER VE BENZERİ HARÇLAR	.87
BÖLÜM XVI	.88
UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ	.88
BÖLÜM XVII	.88
DİL	.88
BÖLÜM XVIII	.88
DÜZELTME, GERİ ÇEKİLME, SONA ERDİRME, YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ VE SÜRE	.88

GİRİŞ

Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı (U.S. DoD) adına Savunma Bakanı ve Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı (U.K. MOD) Savunma Bakanı:

Savunmada ortak bir çıkara sahip olarak;

Askeri ekipmanların standartlaştırılması, rasyonalizasyonu, ve birlikte çalışabilirliğinden elde edilecek olan faydalardan hareketle;

Ortaya çıkan teknolojinin uygulanması ile karşılıklı konvansiyonel savunma yeteneklerini geliştirmeyi isteyerek;

Benzer hareket gerekliliklerini yerine getirmek için Müsterek Taarruz Uçağının geliştirilmesine karşılıklı olarak ihtiyaç duyarak; ve

Müsterek Taarruz Uçağı (JSF) Programında işbirliğinin faydalarını kabul ederek;

Aşağıdaki anlaşmalara varmışlardır:

BÖLÜM I

TANIMLAR

Katılımcılar, bu Mutabakat Muhtırası (MOU) ve bunun Tamamlayıcı Anlaşmalarında kullanılan maddeler için aşağıdaki tanımlar üzerinde ortak olarak karara varmışlardır:

Tedarik Programı Ana Hatları Bir tedarik programının başlangıcında, Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı temel karar otoritesi tarafından onaylanan ve her Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı ana temel kararı ile program yapılandırması veya büyük program sapmalarında revize edilen, programın önemli maliyet, takvim ve performans parametrelerini tanımlayan doküman.

Karşılabilirlik Girişimleri Daha büyük bir JSF Program istikrarı ve uzun dönem parasal olarak karşılabilirliğini sağlamak için potansiyel olarak ömür devir maliyetlerini azaltmaya yönelik geliştirme, değerlendirme, gösterim ve uygulama çabaları.

Hava Sistemi JSF Hava Sistemi birbiriyle ilgili iki öğeden oluşur: harici ara yüz ve dış ortamlar içerisinde çalışan Hava Aracı ve Otonom Lojistik Sistem.

Hava Sistemi Ömür Devir Planı Sistem Geliştirme ve Gösterim (SDD) ürünlerinin esasını belirleyen ve maliyet-etkin Hava Sistemi kabiliyetini destekleyecek olan işlemler ve prosedürler için, JSF ana Yüklenici tarafından geliştirilen bir plan. Bu plan, hareket tanımlaması, hareket istihdam kavramları,

- Hava Sistemi işlevsel tahsisleri, Hava Aracı özellikleri ve karakteristikleri, Otonom Lojistik Sistem yeteneği özellikleri, azalan imalat kaynakları yönetim planı, yazılım geliştirme ve destek planları ve üretim planları ile ilgili, fakat bunlarla sınırlı değildir.
- Hava Aracı Hava Aracı, uçağın üç versiyonu ile, verilen görevleri, otonom hareketi ve araç üzerinde yer almayan sistemlerle haberleşmeyi gerçekleştirecek, araç üzeri donanım ve yazılımı içerir.
- Otonom Lojistik Sistem Görevin yerine getirilmesini desteklemek için ayrı bir lojistik altyapısı içerisinde, görev planlama, mühendislik, güvenlik, komuta-kontrol işlevlerini koordine ederken, JSF bakım planlama, insan gücü ve personel, tedarik desteği, destek ekipmanı, eğitim, teknik veri, bilgisayar desteği, tesisler, ambalajlama, kullanım, depolama ve nakliye, arıza gösterme (prognostik) ve arıza yönetimi ve tasarım ara yüzeyini kuşatan entegre, bilgi esaslı bir sistem.
- Gizlilik Ulusal güvenlik çıkarları açısından koruma gerektiren ve bir güvenlik sınıflama Derecesine Sahip İşaretinin uygulanması ile bu şekilde Bilgi ve Malzeme belirtilen Resmi Bilgi ve malzeme.
- Sözleşme Bir Yüklenicinin mal ya da hizmet temin etmesini gerektiren, ve Katılımcılardan birinin ya da daha fazlasının bunlar için ödeme yapmasını gerektiren, ulusal yasalar altında karşılıklı olarak bağlayıcı herhangi yasal ilişki.
- Sözleşme Ortak Harekat İhtiyaçları Belgesinin ve

Şartnamesi	Ortak Model Şartnamesinin gereklerini yerine getirmek için JSF Hava Sisteminin başarılı bir şekilde geliştirilmesi, doğrulanması ve onaylanması için gerekli olan, JSF Ana Yüklenicisi tarafından tanımlanan detaylı geliştirme şartnamesi.
Sözleşme imzalanması	Katılımcıların devlet örgütleri dışındaki kaynaklardan Sözleşme ile malzeme ya da hizmetler elde etmesi. Sözleşme imzalanması, gereken malzeme ve hizmetlerin tanımını (fakat tespiti değil), kaynakların talep edilmesi ve seçimini, Sözleşmelerin imzalanması, ve Sözleşme yönetiminin tüm evrelerini içerir.
Sözleşme Akdeden Kurum	Bir Katılımcının devlet organizasyonu içinde yer alan, sözleşme yapma, yönetme ve/veya bitirme yetkisine sahip kurumu.
Sözleşme Akdeden Görevli	Bir Katılımcının Sözleşme Akdeden Kurumunu temsil eden Sözleşme yapma, yönetme ve/veya bitirme yetkisine sahip kişi.
Yüklenici	Bir Katılımcının Sözleşme Akdeden Kurumu tarafından bir Sözleşme verilen herhangi oluşum.
Kontrollü Tasnif Dışı Bilgi	İlgili ulusal yasalar ya da yönetmeliklere uygun olarak erişim ya da dağıtım sınırlamaları uygulanan Tasnif Dışı Bilgi. Bilgi, bu Mutabakat Muhtırası kapsamında temin edilmiş veya üretilmiş ise, "gizli" özelliğini belirlemek üzere işaretlenecektir. Tasniften kaldırılan bilgileri içerebilir, fakat yine de kontrollü kalır.
Yetkili Güvenlik Otoritesi (DSA)	Bu Mutabakat Muhtırasının güvenlik hususlarından sorumlu olacak ulusal

	yetkililer tarafından onaylanan güvenlik ofisi.
Mali Giderler Tavanı	Projeye adanacak olan Mali Giderlerin maksimum tutarı.
Mali Giderler	Parasal katkılarla karşılanan Proje giderleri.
Mali Gider Hedefi	Projenin tahmin edilen toplam mali gider rakamı
Müştereken Elde Edilen Ekipman	Bu Mutabakat Muhtırası kapsamında Katılımcılar tarafından elde edilen ve müştereken finanse edilen herhangi malzeme, ekipman, son ürün, alt sistem, ana parça, özel alet ya da test ekipmanı.
Müşterek Model Şartnamesi	Hükümet personeli tarafından geliştirilen genel JSF Hava Sistemi seviye performansını tanımlayan performans bazlı şartname.
JSF Otonom Lojistik Planı	Müşterek ORD ihtiyaçlarını karşılayan en iyi Otonom Lojistik Sistemi elde etmek için geliştirme çabalarını özetleyen ve JSF Ana Yüklenicisi tarafından geliştirilen plan.
JSF Sistem Geliştirme ve Gösterim Safhası	Ortak ORD'de tanımlanan başlangıç çalışma yeteneği gerekliliklerini karşılayan yeni nesil Hava Sistemini geliştirecek, test edecek ve nitelendirecek olan JSF Programının bölümü.
JSF Programı	JSF konsept gösterimi, mühendislik ve imalat geliştirme, üretim ve destek çabalarından oluşan yeni nesil bir Hava Sisteminin üç versiyonlu ailesini elde etme faaliyeti.
JSF Amaçları	JSF SDD Mutabakat Muhtırası ve bunun Tamamlayıcı Anlaşmalarına uygun olarak Proje faaliyetlerinin yerine getirilmesi; ve JSF Hava Sisteminin üç versiyonundan herhangi birinin tasarımı, geliştirilmesi, imalatı,

	<p>işletilmesi ve desteği için bir katılımcının ilerideki faaliyetleri (müştereken, ulusal olarak ya da ABD Savunma Bakanlığı Yabancı Askeri Satış düzenlemeleri yoluyla).</p>
Mali Olmayan Giderler	<p>Parasal olmayan katkılarla karşılanan proje giderleri.</p>
Operasyonel İhtiyaç Dokümanı	<p>JSF versiyonlarından her birinin görev hedeflerini karşılamak için gereken genel Hava Sistemi seviyesi operasyonel ihtiyaçlarını tanımlayan ve JSF Konsept Gösterim Safhası sürecinde geliştirilen belge.</p>
Katılımcı Patent	<p>Bu Mutabakat Muhtırasında imza sahibi. Başkalarını bir buluş yapmaktan, kullanmaktan ya da satmaktan men etme hakkının yasal koruması. Bu terim, uygulama, geliştirme, ya da ilave patentleri, ikincil derecede patentleri, kullanım modellerini, görünüm tasarımı patentlerini, tescilli tasarımları, ve icat eden sertifikaları ya da bunlardan herhangi birinin bölümlerini, yeniden yayımlamaları, devamları, yenilemeleri ve Tamamlayıcı Anlaşmalarının yanı sıra yasalarla belirlenmiş korumayı da içeren fakat bunlarla sınırlı olmayan herhangi ve tüm Patentleri kapsar.</p>
Proje	<p>Bölüm II'deki (Amaçlar) amaçlara ulaşmak ve Bölüm III'teki (İşin Kapsamı) işleri başarıyla tamamlamak için bu Mutabakat Muhtırası kapsamında Katılımcıların ortak JSF SDD Safhası faaliyetleri.</p>
Proje Mevcut Bilgisi	<p>Projenin yerine getirilmesinde oluşturulmayan bilgiler.</p>
Proje Ekipmanı	<p>Projede kullanım için Katılımcılardan biri</p>

tarafından diğ er Katılımcıya temin edilen herhangi malzeme, ekipman, son kalem, alt sistem, ana parça, özel alet ya da test ekipmanı.

Projede Üretilen Bilgi

Projenin icra edilmesinde oluşturulan Bilgi.

Proje Bilgisi

Bu Projeye temin edilen, bu Projede oluşturulan ya da kullanılan herhangi Bilgi.

Bilgi

Manyetik bantta, bilgisayar hafızasında, ya da herhangi diğ er şekilde ve telif hakkına, Patente, ya da diğ er yasal korumaya tabi olan veya olmayan, bilimsel, teknik, iş le ilgili ya da mali özellikte, ve aynı zamanda fotoğ raflar, raporlar, el kitapları, tehlike verisi, deneysel veri, test verisi, bilgisayar yazılımı, tasarımlar, özellikler, iş lemler, teknikler, buluş lar, çizimler, teknik yazılar, ses kayıtları, resimli sunumlar ve diğ er grafiksel sunumları iç eren fakat bunlarla sınırlı olmayan, biçim ve türü dikkate alınmaksızın herhangi yolla iletilebilecek olan, yukarıda sayılanlara ait bilgiler.

Proje Buluş u

Proje kapsamı iç erisinde icra edilen iş in akışı esnasında formüle edilen ya da yapılan herhangi (tasarlanan ya da ilk defa fiili olarak uygulamaya geç irilen) buluş ya da icat. İlk defa fiili olarak uygulamaya geç irilen ifadesi, buluş un ait oldu ğ u sanatta ehil bir kişiye tanıtmak için yeterli olan, amaçlanan ortam ve hedef doğrultusunda bir buluş un çalış ılabirliğ inin ilk defa gösterilmesi anlamına gelir.

O Zamanki Yılıın

Harcamaların gerçek olarak yapıldığı zamanda

(TY) Doları satın alma gücünü yansıtan ABD Doları. O Zamanki Yıl ABD Dolarında belirtilen gelecekteki maliyetler, ödenecek olan planlanan gerçek tutarlardır.

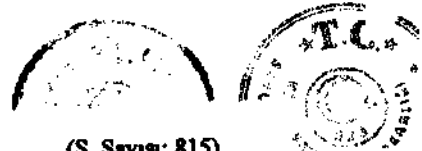
Üçüncü Taraf Bir Katılımcının devleti dışındaki bir devlet ya da, bir Katılımcının devleti olmayan herhangi kişi veya başka oluşum.

BÖLÜM II

AMAÇLAR

2.1. Bu Mutabakat Muhtırası, Katılımcıların Projede etkili bir şekilde işbirliği yapabilmelerini sağlayacak olan bir çerçeve teşkil eder. İlk olarak ABD Savunma Bakanlığı ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Savunma Bakanlığı arasında imzalanmakla birlikte, bu Mutabakat Muhtırasının, çok uluslu JSF SDD işbirliği için araç olması amaçlanmıştır, ve bu anlaşmaya giren tüm Katılımcılar için ortak olan ilkeleri belirler. Bu Mutabakat Muhtırasına göre ve onun tüm ortak ilkeleri uyarınca, Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı ile Proje katılım seviyesine bağlı olarak diğer Katılımcı veya Katılımcılar arasında Proje katılım seviyesine özel Tamamlayıcı Anlaşmalar olacaktır. Tamamlayıcı Anlaşmalar, katılımın ilgili seviyesine karşılık gelen sorumluluk ve faydalarla ilgili detaylı hükümleri içerecektir. Bu Mutabakat Muhtırasının hükümleri ve bir Tamamlayıcı Anlaşma arasında olası bir uyumsuzluk durumunda, bu Mutabakat Muhtırası geçerli olacaktır; bununla beraber, bir Tamamlayıcı Anlaşma, bu Mutabakat Muhtırasında başka yerde özel olarak izin verildiği şekilde bu Mutabakat Muhtırasının hükümlerinden sapsalar içerebilir.

2.2. Bu Projenin amaçları şunlardır:

- 2.2.1. Önemli ölçüde azaltılmış bir ömür devir maliyetinde Katılımcıların operasyonel ihtiyaçlarını karşılayan, mali olarak karşılanabilir bir Hava Sistemi geliştirmek.
  - 2.2.2. Hava Sistemi tasarımını, operasyonel filoların üretilmesine ve sonuç olarak seçilmesine geçişi olanaklı kılacak bir düzeye olgunlaştırmak.
  - 2.2.3. JSF üretimi kararını desteklemek için Karşılabilirlik Girişimleri göstermek ve uygulamak.
  - 2.2.4. Katılımcıların Mali Gider Hedefi içerisinde en iyi değeri almalarını sağlamak için, yönetim ve kontrol aşamaları geliştirmek ve uygulamak.
  - 2.2.5. Katılımcıların bireysel gereksinimleri için JSF Hava Sisteminin tedariki ile ilgili ulusal kararlar almalarını sağlamak amacıyla, ve JSF Hava Sistemini JSF Hava Sisteminin ulusal işlemleri için özel ulusal silah sistemleri, lojistik destek sistemleri, teçhizatları ya da yazılımı ile ara birim haline getirmelerini sağlamak için Bölüm III'ün (İşin Kapsamı) uygulanmasında elde edilen Proje Bilgisini kullanmak.
- 2.3. Bu Mutabakat Muhtırasına katılım, Katılımcılara JSF gelişimsel derece yükseltme, üretim ve destekte işbirliği için fırsatlar sağlayacaktır. Bu gibi geleceğe matuf işbirliği, Katılımcılar tarafından ayrı yazılı düzenlemelerin, ya da bu Mutabakat Muhtırası veya onun Tamamlayıcı Anlaşmalarındaki değişikliklerin konusu olacaktır.

BÖLÜM III

İŞİN KAPSAMI

- 3.1. Bu Mutabakat Muhtırası kapsamında yerine getirilecek olan tüm iş, müteakip öğelerden oluşan, yeni nesil Hava Sisteminin karşılanabilir bir uç versiyonlu ailesinin üretimi ve kullanımını sağlayacak olan Projeyi yürütmektir:

Konvansiyonel (Yatay) Kalkış ve İniş (CTOL) versiyonu; mancınık ile kalkış, telli iniş yapan Uçak Gemisi Versiyonu (CV); ve Kısa Kalkış ve Dikey İniş Versiyonu (STOVL). Proje faaliyetleri, Sözleşme Şartnamesi, işin Sözleşme beyanı ve Tümleşik Ana Plana uygun olarak yürütülecektir ve Müşterek Operasyonel İhtiyaç Dokümanına (ORD) dahil edilen ve ayrıntıları ayrıca Müşterek Model Şartnamesinde (JMS) gösterilen Hava Sistemi gerekliliklerini yansıtacaktır. Proje aşağıdaki JSF SDD Safhası faaliyetlerini içerecektir.

- 3.1.1. JMS'nin gerektirdiği Hava Sistemi savaş yeteneğini sağlamak için tasarım, geliştirme, entegrasyon, doğrulama ve sistem mühendisliğinin yürütülmesi. Bu gibi faaliyetler, uygun olan azami ölçüde, kavramlar ve teknoloji olgunlaştırma gösterimlerini ve modelleme ve simülasyon ve analiz kabiliyetlerini kullanacaktır. Bu, aşağıdaki önemli görevleri içerecek fakat bunlarla sınırlı olmayacaktır:
  - 3.1.1.1. Hava Aracı için donanım ve yazılım tasarımı, geliştirilmesi ve entegrasyonu.
  - 3.1.1.2. Birincil ve değişimli itici güç sistemlerinin tasarımı, geliştirilmesi ve entegrasyonu.
  - 3.1.1.3. Mevcut ve planlanan sistemlerle uyumlu bir görev planlama ara birim yeteneğinin tasarımı, geliştirilmesi ve entegrasyonu.
  - 3.1.1.4. Müşterek ORD'de tanımlanan başlangıç hareket yetenek gerekliliklerini desteklemek için silahların tasarımı, geliştirilmesi ve entegrasyonu.
  - 3.1.1.5. Müşterek ORD ihtiyaçlarını karşılayan bir Otonom Lojistik Sisteminin tasarımı, geliştirilmesi ve entegrasyonu; sorti üretim oranının optimize edilmesi; lojistik gereksinimlerin en aza indirilmesi; işgücü, lojistik altyapı ve operasyon ve destek maliyetlerinin azaltılması.
  - 3.1.1.6. Her bir Hava Sistemi versiyonu için, müşterek ORD ihtiyaçlarının operasyonel test ve değerlendirme

doğrulanmasına yönlendiren, üretim-örneği Hava Sistemlerinin doğruluğunun kanıtlanması ve onaylanması.

3.1.2. Aşağıdakileri içermek üzere, düşük oranlı ve tam oranlı (seri) üretime girmek için yeterli Hava Sistemi olgunluğunun gösterilmesi:

3.1.2.1. CTOL, CV ve STOVL yer testi unsurlarının ve test uçağının inşası.

3.1.2.2. Katılımcılar tarafından veya onlar için CTOL, CV ve STOVL yer testleri ve uçuş testlerinin yürütülmesi.

3.1.2.3. Çok kullanıcı bir Hava Sistemi Ömür Devir Planının geliştirilmesi.

3.1.2.4. SDD Hava Aracının fabrikasyonu ve montajı için bir imalat planının geliştirilmesi. Faaliyetlerin, genel JSF Karşılabilirlik hedeflerini elde etmek ve önemli JSF Programı kilometre taşlarını desteklemek için gereken imalat ve üretim gösterilerini içermesi beklenir.

3.1.3. Aşağıdakileri içermek üzere, bir üretim kararına destekleyecek olan Karşılabilirlik Girişimlerinin gösterimi ve uygulanması:

3.1.3.1. Geliştirme, üretim, işlemler ve destek maliyetlerinin tasfiye edilmesi için bağımsız bir değişken olarak maliyet ilkesinin uygulanması.

3.1.3.2. Karşılabilirlik Girişimlerinin geçerli kılınması için ömür devir maliyet tahminleri yaratmak üzere ortak bir maliyet modelinin geliştirilmesi.

3.1.4. JSF SDD Safhasının uygulanmasında verimlilik, etkinlik ve en iyi değeri sağlamak için, yönetim aletleri olarak entegre üretim ve işlem geliştirme, simülasyon bazlı tedarik uygulamaları, kazanılan değer, teknik performans ölçümleri ve risk yönetimi izleme sistemleri kullanan en verimli yönetim ve kontrol aşamalarının geliştirilmesi ve uygulanması.

3.2. Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı, bu Proje için işin kapsamı ile ilgili ABD ihracat lisansları için

başvuruları hızla gözden geçirmek konusunda elinden gelen gayreti gösterecektir.

- 3.3. Katılımcılar tarafından talep edilmesi durumunda, JSF'in gelişimsel iyileştirmeleri için Katılımcıların ileride yapacağı koordinasyon işinin amaç ve içeriği de dahil olmak üzere planlama çabaları, üretim ve destek ve teklifler için ilgili taslak talepleri yürütülebilir.

BÖLÜM IV

YÖNETİM (ORGANİZASYON VE SORUMLULUK)

- 4.1. JSF Programı; JSF Program Ofisini yöneten (ya da yeniden örgütlenme durumunda ardılı olan) ve JSF Programının maliyetini, planını, performans gerekliliklerini, ve teknik hususlarını JSF için ABD Savunma Bakanlığı Tedarik Programı Ana Hatlarına uygun olarak yönetmekten sorumlu olan ABD Savunma Bakanlığı JSF Programı Müdürü (PD) tarafından yönetilecektir. Proje için üst düzey denetim sağlamak için bir JSF Yürütme Komitesi (EC) kurulacaktır. JSF Program Müdürü (PD), Projenin yönetimi için birincil sorumluluğa sahip olacak ve Projenin uluslararası özelliğini kavrayarak, bu Mutabakat Muhtırasının ve Tamamlayıcı Anlaşmalarının gerekliliklerini karşılamak için JSF Program Ofisi genelinde uluslararası işbirliğini teşvik edecektir. JSF Program Müdürü, müşterek ORD ya da Tedarik Programı Ana Hatlarına herhangi bir değişiklik olması durumunda Yürütme Komitesini (EC) derhal haberdar edecektir. Yürütme Komitesi, JSF Program Müdürüne alınacak tedbirler ile ilgili olarak öneride bulunacaktır.
- 4.2. Yürütme Komitesi, Katılımcıların her biri tarafından tayin edilen bir temsilciden oluşacaktır. ABD Savunma Bakanlığı EC temsilcisi, JSF Program Müdürüdür; diğer Katılımcılar için Yürütme Komitesi temsilcileri Tamamlayıcı Anlaşmalarda belirtilecektir. Yürütme Komitesi altı ayda bir

toplanacaktır. Eğer istenirse, tüm Yürütme Komitesi temsilcilerinin karşılıklı rızasıyla ilave toplantılar yapılabilir. Yürütme Komitesi tarafından karşılıklı olarak aksi belirlenmemişse, toplantıya ev sahipliği yapan Katılımcının temsilcisi Yürütme Komitesinin söz konusu toplantısına başkanlık edecektir. Yürütme Komitesi tarafından karşılıklı olarak aksi belirlenmemişse, Yürütme Komitesinin toplantılarına ev sahipliği yapma sorumluluğu Katılımcılar arasında değişecektir.

- 4.3. Projenin üst düzey denetimini sağlamak için, Yürütme Komitesi aşağıdaki işlevleri yerine getirecektir:
  - 4.3.1. Bölüm II (Amaçlar) ve Bölüm III'ü (İşin Kapsamı) başarıyla tamamlama yönünde ilerlemeyi gözden geçirmek.
  - 4.3.2. Bölüm V'in (Mali Hükümler) hükümlerine uygunluk için Projenin mali denetimini temin etmek.
  - 4.3.3. Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemenin ya da Kontrollü Tasnif Dışı Bilginin devrinden önce bir Proje Güvenlik Talimatı ve bir Sınıflama Kılavuzunun ilgili Tayin Edilen Güvenlik Otoritesinden onayını gözden geçirmek ve elde etmek.
  - 4.3.4. Bölüm VII'ye (Proje Ekipmanı) uygun olarak Projenin ifasını desteklemek için Katılımcılardan herhangi biri tarafından temin edilen Proje Ekipmanının devrini kontrol etmek.
  - 4.3.5. Bölüm XI'le (Güvenlik) uygunluk temin etmek için Projenin güvenlik hususları üzerinde denetim sürdürmek.
  - 4.3.6. Bölüm XII'e (Üçüncü Taraflara Satışlar ve Devirler) uygun olarak izin verilen Üçüncü Taraflara satışları ve devirleri gözlemek.
  - 4.3.7. Projeyi etkileyen herhangi bir hususu derhal bildirmek ve istişare etmek ve ABD Savunma Bakanlığı, JSF Uluslararası Müdürlüğü (JSF/ID) tarafından gündeme getirilen konuları çözüme ulaştırmak.
  - 4.3.8. İlerideki JSF işbirliği ile ilgili planları belirlemek ve gözden geçirmek.

4.4. Yürütme Komitesinin kararları, aşağıdaki sorumluluklarla ilgili olarak oybirliğiyle verilecektir:

4.4.1. Bölüm XVIII'e (Değişiklik, Geri Alma, Sona Erdirme, Yürürlüğe Girme, ve Süre) uygun olarak bu Mutabakat Muhtırasında önerilen değişiklikleri gözden geçirmek ve onay için Katılımcılara sunmak.

4.4.2. Bölüm VII'nin (Proje Ekipmanı) 7.7 paragrafına uygun olarak Müstereken Elde Edilen Ekipmanın kullanım dışı bırakılması için planlar onaylamak.

4.5. Yürütme Komitesinin genel oturumlarına ilave olarak, bir Tamamlayıcı Anlaşmanın Katılımcılarının Yürütme Komitesi temsilcileri, ilgili Tamamlayıcı Anlaşmalar kapsamında ortaya çıkan ya da onunla özellikle ilgili olan konulara değinmek için ayrı olarak toplanabilirler. Her Tamamlayıcı Anlaşmanın Katılımcılarının Yürütme Komitesi temsilcilerinin sorumlulukları bu Mutabakat Muhtırasının hükümlerine uygun olacaktır ve Tamamlayıcı Anlaşmada detayları ayrıca belirtilecektir. Kararlar, aşağıdaki sorumluluklarla ilgili olarak, bir Tamamlayıcı Anlaşmanın Katılımcılarının Yürütme Komitesi temsilcileri arasında oybirliğiyle verilecektir:

4.5.1. Bölüm V'in (Mali Hükümler) 5.8 paragrafında istenen Tamamlayıcı Anlaşma için Mali Yönetim Usülleri Belgesini (FMPD) onaylamak.

4.5.2. Bölüm VII'ye (Proje Ekipmanı) uygun olarak Projenin icrasını desteklemek için Tamamlayıcı Anlaşmanın ABD Savunma Bakanlığından olmayan Katılımcısı (Katılımcıları) tarafından temin edilen Proje Ekipmanının devrini idare etme ve kontrol etme planlarını onaylamak.

4.5.3. Bölüm XVIII'e (Değişiklik, Geri Alma, Sona Erdirme, Yürürlüğe Girme, ve Süre) uygun olarak Tamamlayıcı Anlaşmada önerilen değişiklikleri gözden geçirmek ve onay için Tamamlayıcı Anlaşmanın Katılımcılarına iletmek.

4.6. Yürütme Komitesi, paragraf 4.4'e göre oy birliğinin gerekli olduğu bir Mutabakat Muhtırası konusu üzerinde zamanında bir

karara varamazsa, ya da bir Tamamlayıcı Anlaşmanın Katılımcılarının Yürütme Komitesi temsilcileri paragraf 4.5'e göre oy birliğinin gerekli olduğu bir Tamamlayıcı Anlaşma konusu üzerinde zamanında bir karara varamazlarsa, her bir Yürütme Komitesi temsilcisi konuyu çözülmesi için bir üst yetkiliye iletacaktır. Aynı zamanda, Proje, konu ile ilgili üst yetkililere iletilirken, JSF Program Müdürünün talimatı doğrultusunda kesinti olmaksızın uygulanmaya devam edecektir.

4.7. Diğer Katılımcıların tümünün temsilcileri tarafından desteklenen Müdür, JSF/ID, bu Mutabakat Muhtırası ve onun Tamamlayıcı Anlaşmalarının etkili bir şekilde uygulanması için JSF Program Ofisi içerisinde merkez noktası olarak hareket edeceklerdir. Müdür, JSF/ID aşağıdakilerden sorumlu olacaktır:

- 4.7.1. Bu Mutabakat Muhtırasının ve onun Tamamlayıcı Anlaşmalarının günlük yönetimini sürdürmek.
- 4.7.2. Onay için ilgili Yürütme Komitesi temsilcilerine her Tamamlayıcı Anlaşma için bir FMPD hazırlamak ve sunmak.
- 4.7.3. Bölüm V (Mali Hükümler) ve her Tamamlayıcı Anlaşma için FMPD'ye uygun olarak bu Projenin mali hususlarını yerine getirmek.
- 4.7.4. Yürütme Komitesine bir Proje Güvenlik Talimatı ve bir Sınıflama Kılavuzu hazırlamak ve sunmak.
- 4.7.5. İlgili Yürütme Komitesi üyesi için bu Mutabakat Muhtırası ve herhangi bir Tamamlayıcı Anlaşma için Değişiklikler geliştirmek ve önermek.
- 4.7.6. Bölüm VII'ye (Proje Ekipmanı ve Müstereken Elde Edilen Ekipman) uygun olarak bir Katılımcı tarafından temin edilen Proje Ekipmanının devrini idame ve kontrol etmek için, uygun Yürütme Komitesi temsilcileri tarafından onaylanan planlar geliştirmek ve uygulamak.
- 4.7.7. Bölüm VII'nin (Proje Ekipmanı ve Müstereken Elde Edilen Ekipman) 7.7 paragrafına uygun olarak Müstereken Elde

- Edilen Ekipmanın kullanım dışı bırakılması için Yürütme Komitesi onaylı planlar geliştirmek ve uygulamak.
- 4.7.8. JSF üretimi ve destek safhalarında ilerideki işbirliği için, uygun olduğu şekilde, Yürütme Kuruluna planlar geliştirmek ve tavsiye etmek.
- 4.7.9. JSF/ID tarafından çözülemeyen Mutabakat Muhtırası konularını Yürütme Komitesine iletmek.
- 4.8. ABD Savunma Bakanlığı dışındaki her bir Katılımcı, JSF Program Ofisine bir Ulusal Temsilci tayin edecektir. Ulusal Temsilci ve her Katılımcı tarafından temin edilen diğer temsilcilerin rolleri ve sorumlulukları, bu Mutabakat Muhtırasındaki her Tamamlayıcı Anlaşmada belirtilecektir.

BÖLÜM V

MALİ HÜKÜMLER

- 5.1. Katılımcılar, bu Projedeki sorumluluklarının yerine getirilmesinin O Zamanki Yılın (TY) Doları ile 28.283 milyar ABD Doları Mali Giderler Tavanından daha yüksek bir tutara mal olmayacağını tahmin etmektedirler. Mali Giderler Tavanı ancak Katılımcıların yazılı izni üzerine değiştirilebilir.
- 5.2. Katılımcılara, bu Mutabakat Muhtırasındaki Bölüm III'te (İşin Kapsamı) belirtilen işi yapmak, ya da yaptırmak için ellerinden gelen gayreti gösterecek ve O Zamanki Yılın (TY) Doları ile 25.712 Milyar Dolarlık bir Mali Gider Hedefi içerisinde bu Projenin kapsamı içerisindeki tüm sorumluluklarını yerine getireceklerdir. Eğer herhangi bir zamanda JSF Proje Müdürü Mali Gider Hedefinin aşılabacağına inanmak için bir nedene sahipse, JSF Proje Müdürü Yürütme Kurulunu derhal haberdar edecektir ve destekleyici belgelerle birlikte Mali Gider Hedefinin yeni bir tahminini formüle edecektir. Yürütme Komitesi, alınacak tedbirler konusunda JSF Proje Müdürüne tavsiyede bulunacaktır.

- 5.3. ABD doları, Proje için referans para birimi olacaktır, ve Proje mali yılı ABD mali yılı (1 Ekim - 30 Eylül) olacaktır. Mali katkılar, her Tamamlayıcı Anlaşma için Mali Yönetim Usulleri Dokümanına (FMPD) uygun olarak O Zamanki Yıl ABD doları olarak yapılacaktır.
- 5.4. Her Katılımcı, bu Mutabakat Muhtırasında ve onun Tamamlayıcı Anlaşmalarında belirtildiği gibi, genel giderler, yönetim giderleri (Müdür, JSF/ID tarafından onaylanan Projenin desteğinde JS/ID personel seyahati masrafları da dahil), ve talep giderlerini de içeren Projenin tam Mali Giderlerinin ve Mali Olmayan Giderlerinin adil olan payını katkı olarak verecektir, ve Projenin sonuçlarından adil bir pay alacaktır.
- 5.5. Proje için paragraf 5.2'de belirtilen, Mali Gider Hedefinin maksimum ABD Savunma Bakanlığı payı, O Zamanki Yılın dolarına göre 23.656 milyar ABD \$'ı aşmayacaktır. Mali Gider Hedefinin gerçek ABD Savunma Bakanlığı hissesi, ABD Savunma Bakanlığı ve Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Savunma Bakanlığından sonra Mutabakat Muhtırasına katılan Katılımcılar tarafından sağlanan Mali Gider hisselerinden etkilenecektir. ABD Savunma Bakanlığı haricindeki Katılımcıların Mali Gider hisseleri, bu Mutabakat Muhtırasının ilgili Tamamlayıcı Anlaşmalarında belirtilecektir.
- 5.6. Projeye Katılım aynı zamanda, JSF Program Ofisine ve ABD Savunma Bakanlığı faaliyetlerine personelin Mali Olmayan Gider katkısını içerecek, fakat bununla sınırlı olmayacaktır. ABD'ye ait Mali Olmayan Gider katkısı, JSF Proje Müdürü ve Müdür, JSF/ID'yi de içerir. Tamamlayıcı Anlaşmalar, o Tamamlayıcı Anlaşmada yer alan Katılımcıların Mali Olmayan Gider katkılarını belirtecektir.
- 5.7. Aşağıdaki giderler, masrafları oluşturan Katılımcı ya da masrafların oluşmasına neden olan Katılımcı tarafından tamamen üstlenilecektir:

- 5.7.1. JSF Program Ofisine ya da ABD Savunma Bakanlığı faaliyetlerine, bu Projenin bir parçası olarak, tayin edilmeyen personel tarafından toplantılarda ulusal temsille ilgili maliyetler.
- 5.7.2. Bir Katılımcı tarafından belirlenen özel ulusal gerekliliklerle ilgili maliyetler.
- 5.7.3. Ortak maliyetler olarak kesin bir şekilde belirtilmeyen diğer masraflar ya da bu Mutabakat Muhtırasının kapsamı dışında olan maliyetler.
- 5.8. Müdür, JSF/ID, Projenin çalışacağı detaylı mali yönetim prosedürleri üzerine Katılımcılar arasında düzenlemeler oluşturmaktan sorumlu olacaktır. Bu prosedürler, her Tamamlayıcı Anlaşma için FMPD'de detaylı şekilde belirtilecektir ve her Tamamlayıcı Anlaşmanın Katılımcılarının ulusal muhasebe ve denetim gerekliliklerine uygunluk sağlamalıdır. Her FMPD, paragraf 5.9'un finansman gereklilikleri ile tutarlı olacak katkılar için, tahmini bir mali takvim içerecektir.
- 5.9. Katılımcılar, bu Mutabakat Muhtırası kapsamındaki Sözleşme sorumluluklarını yerine getirmede, bir Sözleşme Akdeden Katılımcının diğer Katılımcıların paylarının alınmasından önce Katılımcıların çıkarı için sözleşmeden doğan ya da diğer sorumluluklara girmesi gerekebileceğini kabul eder. Sözleşme Akdeden bir Katılımcının bu gibi yükümlülüklere girmesi durumunda, diğer Katılımcılar; bu gibi fonları böyle miktarlarda ve Sözleşmeler ya da diğer yükümlülüklerin gerektirebileceği zamanlarda elde edilebilir kılacaktır ve bu gibi ödemelerin, hasarların, ya da masrafların son ödeme tarihinden önce Sözleşmelerin veya diğer borçların icrasından ya da iptalinden birikebilecek olan zarar ve masrafları ödeyecektir.
- 5.10. Bir Katılımcı, mevcut bütçesi bu Projedeki sorumluluklarını yerine getirmek için yeterli değilse, diğer Katılımcıları derhal haberdar edecektir. Eğer bir Katılımcı,

bu Proje fonlarnasına sona erdirdiğini ya da azalttığını bildirirse, tım Katılımcılar değiştirilmiş bir esas üzerinde devama yınelik bir gırüşle Yürütme Komitesine derhal danışacaklardır.

- 5.11. Her bir Sızleşme Akdeden Katılımcı, ulusal uygulamalarına uygun olarak Proje kapsamında sorumlu olduğu satın alma faaliyetlerinin denetiminden sorumlu olacaktır. Sızleşme Akdeden Katılımcıların bu gibi denetimlerinin raporları, diğer Katılımcılara derhal temin edilecektir. ABD Savunma Bakanlığı, ABD ulusal uygulamalarına uygun olarak diğer Katılımcıların Proje fonlarının idaresi ile ilgili dahili denetiminden sorumlu olacaktır. Bu gibi fonların denetim raporları, ABD Savunma Bakanlığı tarafından diğer Katılımcılara derhal temin edilecektir.

BÖLÜM VI

SÖZLEŞME HÜKÜMLERİ

- 6.1. ABD Savunma Bakanlığı, ABD Sızleşme yasaları, düzenlemeleri ve usullerine uygun olarak Proje için Sızleşme imzalamaktan öncelikli olarak sorumlu olacaktır. Bununla beraber, JSF Proje Müdürü, ABD Savunma Bakanlığı dışında bir Katılımcının, Katılımcının ulusal Sızleşme yasaları, yönetmelikleri ve usullerine uygun olarak Proje için Sızleşmeler gerçekteştirmesini talep edebilir. Her bir Sızleşme için, Sızleşme Akdeden Görevli Yüklenicilerin yönerge ve talimatları, tek kaynaktır.
- 6.2. JSF Proje Müdürü, Proje ile ilgili faaliyetlerin koordinasyonundan sorumlu olacaktır, ve Sızleşme prosedürleri, Sızleşme görüşmesi, tekliflerin değerlendirilmesi, ve Sızleşmenin imzalanması alanlarında Sızleşme Akdeden Görevlilerle işbirliği yapacaktır. JSF Proje Müdürü, bu Mutabakat Muhtırasına uygun olduklarını temin etmek için, ihaleye davetlerin yapılmasından önce iş

tanımlarını gözden geçirecektir. Ayrıca, Sözleşme Akdeden Görevliler, JSF Proje Müdürünü Ana Yüklenici ile tüm mali düzenlemelerden haberdar edecektir.

6.3. Sözleşme Akdeden Görevliler, Bölüm VIII'un (Proje Bilgilerinin İfşası ve Kullanımı) ve Tamamlayıcı Anlaşmalardan her birinin ilgili bölümlerinin gerektirdiği Proje Bilgisini kullanma ve ifşa etme haklarını elde etmek için görüşeceklerdir. Sözleşme Akdeden Görevliler, bu Mutabakat Muhtırasının ve Bölüm VIII (Proje Bilgilerinin İfşası ve Kullanımı), Bölüm IX (Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi), Bölüm XI (Güvenlik) ve Bölüm XII (Üçüncü Tarafalara Satışlar ve Devirler) de dahil, Tamamlayıcı Anlaşmalarının tümünün gerekliliklerini yerine getirmek için uygun hükümleri olası Sözleşmelere ilave edecektir (ve Yüklenicilerden alt sözleşmelere dahil etmesini isteyecektir). Sözleşme imzalama aşaması boyunca, Sözleşme Akdeden Görevliler, kendi sorumlulukları altındaki olası Yüklenicileri, Bilgi ifşa etme özgürlüklerini kısıtlayacak ya da kullanımına izin verecek olan herhangi izin ya da anlaşmaya tabi iseler veya tabi olacaklarsa, Sözleşme imzalanmadan önce, Sözleşme Akdeden Kurumu derhal haberdar etmeleri yönünde bilgilendireceklerdir. Sözleşme Akdeden Görevliler ayrıca, olası Yüklenicilere, kısıtlamalarla sonuçlanacak olan herhangi yeni bir anlaşma ya da düzenlemeye girmek için ellerinden gelen gayreti göstermelerini bildirecektir.

6.4. Bir Sözleşme Akdeden Görevlinin, Bölüm VIII'in (Proje Bilgilerinin İfşası ve Kullanımı) ve Tamamlayıcı Anlaşmaların ilgili bölümünün gerektirdiği şekilde Proje Bilgisinin kullanımı ve ifşası için uygun hakları güvence altına alamadığı, ya da Yüklenici ya da potansiyel Yükleniciler tarafından Bilginin ifşası ve kullanımı üzerine kısıtlamalar hakkında bilgilendirildiği durumda, konu çözüm için Yürütme Komitesine iletilecektir.

- 6.5. Bir Katılımcı, Bölüm III'te (İşin Kapsamı) tanımlanan çabalarla ilgili olan diğer Katılımcıların özel ulusal ihtiyaçları için sözleşme yapabilir.
- 6.6. Para için en iyi değeri elde etmeyi teşvik etmek için, ABD Savunma Bakanlığı, sözleşme faaliyetleri boyunca, Sözleşmelerin hedefleri ve gereklilikleri ile tutarlı maksimum uygun olan ölçüde rekabetçi bir temel üzerinde Yüklenicilerin taşeronları seçmesini talep edecektir (bu koşul Katılımcıların tümünün ulusundan taşeronlar içerir).

BÖLÜM VII

PROJE EKİPMANI VE MÜŞTEREKEN ELDE EDİLEN EKİPMAN

- 7.1. Her Katılımcı, bu Mutabakat Muhtırasını icra etmek için gerekli olduğu belirtilen Proje Ekipmanını bir başka Katılımcıya temin edebilir. Proje Ekipmanı, tedarik eden Katılımcının mülkiyeti olarak kalacaktır. Bir Katılımcı tarafından diğer bir Katılımcıya temin edilen tüm Proje Ekipmanının bir listesi JSF Program Ofisi tarafından yapılacak ve idame ettirilecektir.
- 7.2. Eğer tedarik eden Katılımcı Proje Ekipmanının tüketilmesine ya da tedarik eden Katılımcıya ödeme yapılmaksızın Proje ile ilgili olarak aksi şekilde tüketilmesine izin vermemişse, teslim alan Katılımcı, bu gibi Proje Ekipmanını iyi bir şekilde, hataları giderilmiş ve çalışır bir durumda idame ettirecektir ve teslim alındığı şekilde iyi durumda, beklenen normal aşınma ve yıpranma ile iade edecektir. Teslim alan Katılımcı, (normal aşınma ve yıpranma dışındaki) hasarın maliyetini ya da Proje Ekipmanının zararını ödeyecektir.
- 7.3. Tedarik eden Katılımcı, Proje Ekipmanını, teslim alan Katılımcıya karşılıklı olarak belirlenen bir yerde teslim edecektir. Proje Ekipmanının mülkiyeti, Proje Ekipmanının alımı esnasında tedarik eden Katılımcıdan teslim alan

Katılımcıya geçecektir. Bundan sonraki herhangi bir taşıma, teslim alan Katılımcının sorumluluğudur.

- 7.4. Devredilen tüm Proje Ekipmanı, temin eden Katılımcı tarafından yazılı olarak aksi şekilde rıza gösterilmemişse, teslim alan Katılımcı tarafından yalnız bu Mutabakat Muhtırasını yerine getirme amaçlarıyla kullanılacaktır. Ayrıca, Bölüm XII'ye (Üçüncü Taraflara Satışlar ve Devirler) uygun olarak, Proje Ekipmanı, tedarik eden Katılımcının önceden yazılı izni olmaksızın bir Üçüncü Tarafa yeniden devredilmeyecektir.
- 7.5. Bu Mutabakat Muhtırası kapsamında bir başka Katılımcıya devredilen Proje Ekipmanı, bu Mutabakat Muhtırasının sona erdirilmesinden ya da tarihinin sona ermesinden önce tedarik eden Katılımcıya iade edilecektir.
- 7.6. Proje esnasında ya da Projenin durdurulması üzerine, ABD Savunma Bakanlığı, diğer Katılımcılara danıştıktan sonra, Müstereken Elde Edilen Ekipmanı elden çıkarabilir ya da elinde tutabilir. ABD Savunma Bakanlığı tarafından elden çıkarma, bu gibi ekipmanın başka bir Katılımcıya devredilmesini içerebilir. Eğer ABD Savunma Bakanlığının Müstereken Elde Edilen Ekipmanı elden çıkarması bu Mutabakat Muhtırasının Bölüm XII'sine (Üçüncü Taraflara Satışlar ve Devirler) uygun olarak satış yoluyla olur ise, Katılımcılar bu gibi satışın karşılığını, bu Mutabakat Muhtırasında ve Tamamlayıcı Anlaşmalarında mali katkıları için belirtilen oranla aynı oranlarda paylaşacaklardır.
- 7.7. Eğer ABD Savunma Bakanlığı paragraf 7.6 kapsamındaki menfaatlerini kullanmazsa, bu JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası kapsamında herhangi Müstereken Elde Edilen Ekipman Proje esnasında ya da Yürütme Komitesi tarafından karar verildiği şekilde Proje durduğunda elden çıkarılabilir. Müstereken Elde Edilen Ekipman, bu gibi proje ekipmanındaki bir Katılımcının çıkarının bir başka Katılımcıya devredilmesini, ya da bu gibi ekipmanın bu Mutabakat

Muhtırasındaki Bölüm XII'ye (Üçüncü Tarafıara Satışlar ve Devirler) uygun olarak bir Üçüncü Tarafa satışını içerebilir. Katılımcılar, bu Mutabakat Muhtırası ve Tamamlayıcı Anlaşmalarındaki mali katkıları için belirtildiği şekilde aynı oranlarla bir Üçüncü Tarafa devredilen ya da satılan Müştereken Elde Edilen Ekipmandan alınan ödemeleri paylaşacaklardır.

BÖLÜM VIII

PROJE BİLGİSİNİN İFŞASI VE KULLANIMI

8.1. Genel

8.1.1. Katılımcılar, başarılı işbirliğinin, bu Projeyi yürütmek için gereken bilginin karşılıklı olarak değiştirilmesine dayandığını kabul ederler. Katılımcılar, Projenin ifasını ve sonraki nesil Hava Sisteminin üç versiyonlu ailesinin üretim ve desteğine geçişi mümkün kılmak için yeterli Proje Bilgisini bu gibi Bilginin kullanımı hakkını elde etmeyi ve karşılıklı olarak değiştirmeyi amaçlarlar. Elde edilecek olan Proje Bilgisinin niteliği ve miktarı, Bölüm II (Amaçlar) ve Bölüm III'te (İşin Kapsamı) belirtilen amaçlarla tutarlı olacaktır.

8.1.2. Bu bölümdeki hükümler geçerli olmakla birlikte, Proje Bilgisinin ifşası, ancak Katılımcıların kendi ulusal ifşa politikalarına uygun olacak yapılacaktır. Katılımcılar, ulusal ifşa politikaları içerisinde bu Mutabakat Muhtırası kapsamı altında Proje Bilgisinin ifşasını azamiye çıkarmak için ellerinden gelen gayreti göstereceklerdir. Özel ifşa sınırlamaları, Tamamlayıcı Anlaşmalarda uygun şekilde tanımlanacaktır.

8.1.3. Katılımcılar, Projede Üretilen Bilginin çoğunluğunun elektronik olarak temin edileceğini kabul ederler. Bu gibi elektronik olarak sağlanan Bilginin Katılımcılara temin

edileceği ölçü ve yöntem, Tamamlayıcı Anlaşmalarda tanımlanacaktır.

8.2. Devlete Ait Projede Üretilen Bilgi

8.2.1. İfşa: Bir Katılımcının askeri ya da sivil çalışanları tarafından oluşturulan tüm Projede Üretilen Bilgi (bundan böyle burada "Devlete Ait Projede Üretilen Bilgi" olarak adlandırılacaktır) derhal ve ücretsiz olarak Katılımcılara ifşa edilecektir.

8.2.2. Kullanım: Katılımcılar, şu amaçlar için ücretsiz olarak tüm Devlete Ait Projede Üretilen Bilgiyi kullanabilir ya da kullanabilir: ABD Savunma Bakanlığı dışındaki her Katılımcı için, Tamamlayıcı Anlaşmada o Katılımcı için belirtilen amaçlar için; ve ABD Savunma Bakanlığı JSF Amaçları için. Devlete Ait Projede Üretilen Bilgiyi üreten Katılımcı, ayrıca onu kullanma hakkını elinde tutacaktır. Bir Üçüncü Tarafa herhangi satış ya da diğer devir, bu Mutabakat Muhtırasındaki Bölüm XII'nin (Üçüncü Tarafalara Satışlar ve Devirler) hükümlerine tabi olacaktır.

8.3. Devlete Ait Proje Mevcut Bilgisi

8.3.1. İfşa: Her Katılımcı, istek üzerine, aşağıdaki şartlara tabi olarak, askeri ya da sivil çalışanları tarafından ortaya çıkarılan herhangi ilgili Devlete Ait Proje Mevcut Bilgisini isteyen Katılımcıya derhal ve ücretsiz olarak ifşa edecektir:

8.3.1.1. Bu gibi Devlete Ait Proje Mevcut Bilgisi, Bilgiye sahip olan Katılımcı talepte bulunan Katılımcıya danıştıktan sonra, bunun Proje için "gerekli" ya da "faydalı" olup olmadığına karar verdikten sonra, proje için gereklidir ya da faydalıdır.

8.3.1.2. Bu gibi Devlete Ait Proje Mevcut Bilgisi, mülkiyet haklarının sahiplerine sorumluluk yüklemeksizin elde edilebilir kalınabilir; ve

8.3.1.3. İfşa, onu temin eden Katılımcının ulusal ifşa politikaları ve yönetmelikleri ile tutarlı olacaktır.

8.3.2. Kullanım: Bir Katılımcı tarafından, talepte bulunar. Katılımcıya temin edilen Devlete Ait Proje Mevcut Bilgisi, Proje amaçları için talepte bulunan Katılımcı tarafından veya onun için ücretsiz olarak kullanılabilir; bununla beraber, temin eden Katılımcı, bu gibi Devlete Ait Proje Mevcut Bilgisi ile ilgili tüm haklarını elinde tutacaktır.

8.4. Yukleniciye Ait Projede Üretilen Bilgi

8.4.1. İfşa: Yükleniciler tarafından oluşturulan ve iletilen Projede Üretilen Bilgi (bundan böyle burada "Yükleniciye Ait Projede Üretilen Bilgi") olarak adlandırılacaktır), Katılımcılara derhal ve ücretsiz olarak ifşa edilecektir. Bir Yüklenici tarafından oluşturulan, fakat iletilmeyen Projede Üretilen Bilgi, uygulanan Sözleşmenin koşullarına uygun olarak Bilginin belirtilen şekle dönüştürülmesi ücreti karşılığında ve çoğaltma ve iletme masrafları karşılığında, Katılımcıların talebi üzerine temin edilecektir.

8.4.2. Kullanım: Katılımcılar, şu amaçlar için Katılımcıların Yüklenicileri tarafından oluşturulan ve iletilen tüm Yükleniciye Ait Projede Üretilen Bilgiyi ücretsiz olarak kullanabilir ya da kullanabilir: ABD Savunma Bakanlığı dışındaki her Katılımcı için, Tamamlayıcı Anlaşmada o Katılımcı için belirtilen amaçlar için; ve ABD Savunma Bakanlığı JSF Amaçları için. Yüklenicileri Yükleniciye Ait Projede Üretilen Bilgiyi oluşturan ve üreten Katılımcı ayrıca, ilgili Sözleşmeye (Sözleşmelere) uygun olarak bu bilgiyi kullanma hakkını elinde tutacaktır. Yükleniciye Ait Projede Üretilen Bilginin bir Üçüncü Tarafa herhangi satışı ya da diğer devri, bu Mutabakat Muhtırasındaki Bölüm XII'nin (Üçüncü Tarafalara Satışlar ve Devirler) hükümlerine tabi olacaktır.

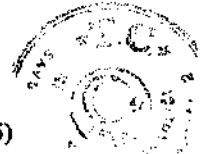
8.5. Yukleniciye Ait Proje Mevcut Bilgisi

8.5.1. İfşa: Bir Sözleşme Akdeden Katılımcı, bu Mutabakat Muhtırasına uygun olarak verilen ihaleler kapsamında

iletilen Yukleniciler tarafından oluşturulan tüm Yukleniciye Ait Proje Mevcut Bilgilerini derhal ve ücretsiz olarak diğer Katılımcılara temin edecektir. Bu Mutabakat Muhtırası dışında verilen İhaleler kapsamında Yukleniciler tarafından oluşturulan ve bir Katılımcının mülkiyetinde olan herhangi diğer Proje Mevcut Bilgisi, aşağıdaki koşulların yerine getirilmesi şartıyla, talebi üzerine diğer bir Katılımcıya derhal ve ücretsiz olarak temin edilecektir:

- 8.5.1.1. Bu gibi Yukleniciye ait Proje Mevcut Bilgisi, Bilgiye sahip olan Katılımcının diğer Katılımcılara danıştıktan ve bunun Proje için "gerekli" ya da "faydalı" olup olmadığına karar verdikten sonra, Proje için gereklidir ya da Proje için faydalıdır.
- 8.5.1.2. Bu gibi Yukleniciye Ait Proje Mevcut Bilgisi, mülkiyet haklarının sahiplerine sorumluluk yüklemeksizin elde edilebilir kılınabilir; ve
- 8.5.1.3. İfşa, onu temin eden Katılımcının ulusal ifşa politikaları ve yönetmelikleri ile tutarlı olacaktır.
- 8.5.2. Kullanım: Bu Mutabakat Muhtırasına uygun olarak imzalanan Sözleşmeler kapsamında Yukleniciler tarafından iletilen tüm Proje Mevcut Bilgileri, şu amaçlar için, ücretsiz olarak, teslim alan bir Katılımcı tarafından kullanılabilir ya da kullandırılabilir: ABD Savunma Bakanlığı dışındaki her Katılımcı için, Tamamlayıcı Anlaşmada o Katılımcı için belirtilen amaçlar için; ve ABD Savunma Bakanlığı JSF Amaçları için. Bir Katılımcının Yuklenicileri tarafından temin edilen ve başka bir Katılımcıya ifşa edilen herhangi diğer Proje Mevcut Bilgisi, Proje maksatları için o Katılımcı tarafından ya da onun için ücretsiz olarak kullanılabilir, ve mülkiyet haklarının sahipleri tarafından daha başka kısıtlamalara tabi olabilir. Temin eden Katılımcı, Yukleniciye Ait Proje Mevcut Bilgisi hususundaki tüm haklarını elinde tutacaktır.

8.6. Proje Bilgisinin Alternatif Kullanımları

8.6.1. Projede Üretilen Bilginin, bu Mutabakat Muhtırasınının 8.2.2. ve 8.4.2. paragraflarında ve onun Tamamlayıcı Anlaşmaları hükümlerinde öngörülenler dışındaki amaçlarla diğer Katılımcılar tarafından kullanımı için, ABD Savunma Bakanlığının önceden yazılı izni gerekecektir.

8.6.2. Bir Katılımcı tarafından temin edilen herhangi Proje Mevcut Bilgisi, temin eden Katılımcı tarafından yazılı olarak aksine izin verilmemişse, diğer Katılımcılar tarafından ancak bu Mutabakat Muhtırasında belirtilen amaçlar için kullanılacaktır.

8.7. Tescilli Proje Bilgisi

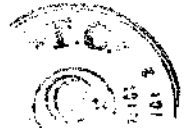
8.7.1. Tescilli çıkarılara tabi tüm Proje Bilgisi teşhis edilecek, işaretlenecek ve güvenlik sınıflamasına bağlı olarak, Kontrollü Tasnif Dışı Bilgi olarak ya da Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi olarak ele alınacaktır.

8.7.2. NATO üyesi Katılımcılar için, 19 Ekim 1970 tarihinde Brüksel'de imzalanan, Savunma Amaçları için Teknik Bilginin İletilmesi üzerine NATO Anlaşmasının hükümleri ile, 1 Ocak 1971 tarihinde Kuzey Atlantik Konseyi tarafından onaylanan Savunma Amaçları için Teknik Bilginin İletilmesi üzerine NATO Anlaşması için Uygulama Prosedürleri, bu Mutabakat Muhtırası ile ilgili tescilli Proje Bilgisine uygulanacaktır. NATO üyesi olmayan Katılımcılar, Savunma Amaçları için en az Teknik Bilginin İletilmesi üzerine NATO Anlaşması kadar katı hükümlere Tamamlayıcı Anlaşmalarında rıza göstereceklerdir.

8.8. Patentler

8.8.1. Her Katılımcı, Proje için tüm Sözleşmelerine, Proje Buluşları ve onunla ilgili Patent hakları hususundaki hakların düzenlenmesi ile ilgili bir hüküm dahil edecektir, bu hüküm:

8.8.1.1. Katılımcınının, konu ile ilgili Yükleniciden engel olmaksızın, Proje Buluşları için Patent başvuruları

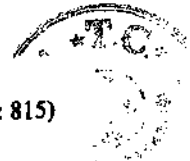
yapma hakkıyla birlikte, bu gibi tüm Proje Buluşları yapma hakkına haiz olacağını şart koşar; ya da

8.8.1.2. Yüklenicinin, aşağıdaki paragraf 8.8.2.'nin hükümlerine uygunluk koşulları üzerinde, Katılımcılara Proje Buluşları ve ona ait Patentler için bir lisans sağlarken, Proje Buluşları için Patent başvuruları yapma hakkı ile birlikte, bu gibi Proje Buluşları için hakkını kullanacağını (ya da hakkı elinde tutmayı) şart koşar.

8.8.2. Bir Yüklenicinin herhangi bir Proje Buluşu hakkını kullanması (ya da hakkı elinde tutması) durumunda, Sözleşme Akdeden Katılımcı diğer Katılımcılara, şu amaçlar için patentli Proje Buluşunu uygulamak ya da uygulatmak için, o buluş için alınan tüm Patentler kapsamında münhasır olmayan, gayri kabili rücu, telif hakkı ücreti olmayan lisanslar sağlayacaktır: ABD Savunma Bakanlığı dışındaki her Katılımcı için, Tamamlayıcı Anlaşmada o Katılımcı için belirtilen amaçlar ve ABD Savunma Bakanlığı JSF Amaçları için.

8.8.3. Devletin sahip olduğu tesisler, içindekiler de dahil, Katılımcıların askeri ya da sivil çalışanları tarafından yapılan tüm Proje Buluşları ve Sözleşme Akdeden Katılımcının hak sahibi olduğu ya da hak elde etme yetkisinin olduğu Yükleniciler tarafından yapılan tüm Proje Buluşları için, Patent hakları hususunda aşağıdaki 8.8.4. ile 8.8.7. arası alt paragrafların hükümleri uygulanacaktır.

8.8.4. Bir Katılımcının bir Proje Buluşu hususunda bir Patent başvurusu yapma hakkına sahip olduğu veya bu hakkı alabileceği durumda, o Katılımcı, bu gibi bir Patent başvurusu yapma hususunda diğer Katılımcılara danışacaktır. Bu gibi bir Proje Buluşu hakkına sahip olan ya da bu hakkı elde eden Katılımcı, diğer ülkelerde, o Proje Buluşunu kapsayan Patent başvuruları yapacak, yaptıracak, ya da diğer Katılımcılara başvuru yapma hakkını temin edecektir.

Eğer bir Patent başvurusu yapan ya da yaptıran bir Katılımcı, başvurunun kovuşturmasını durdurmaya ya da başvuruda verilen Patenti idame ettirmeyi durdurmaya karar verirse, bu Katılımcı bu kararını diğer Katılımcılara bildirecek ve diğer Katılımcıların kovuşturmaya devam etmesine, veya duruma göre Patenti idame ettirmeye devam etmesine izin verecektir. Bununla beraber, ABD Savunma Bakanlığının bir başvurusunu resmi işleme koyduğu bir Patent kovuşturmasını durdurmaya karar verdiği, ya da o başvuru üzerine verilen bir Patenti idame ettirmeyi durdurduğu durumlarda, ABD Savunma Bakanlığı kovuşturmaya devam etme, veya duruma göre Patenti idame ettirme fırsatını önce Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Savunma Bakanlığına teklif edecektir.

- 8.8.5. Her Katılımcıya, Proje Buluşları ile ilgili olarak resmi işleme konan Patent başvurularının ve verilen Patentlerin suretleri temin edilecektir.
- 8.8.6. Her Katılımcı diğer Katılımcıya, Proje Buluşunu uygulamak ya da uygulamak amacıyla, Proje Buluşları için alınan Patentler kapsamında münhasır olmayan, gayri kabili rücu, telif hakkı ücreti olmayan lisansı şu amaçlarla verecektir: ABD Savunma Bakanlığı dışındaki her Katılımcı için, Tamamlayıcı Anlaşmada o Katılımcı için belirtilen amaçlar ile, bir Tamamlayıcı Anlaşmada aksi belirtilmemişse, ABD Savunma Bakanlığı JSF Amaçları kapsamında.
- 8.8.7. Bu Mutabakat Muhtırası kapsamı altında resmi işleme konacak olan, Gizlilik Derecesine Sahip Bilgiler içeren patent başvuruları, 21 Eylül 1960 tarihinde Paris'te imzalanan, Savunma ile ilgili olan ve Patent için Başvurular yapılan Buluşların Gizliliğini Karşılıklı Olarak Korumak için NATO Anlaşmasına dahil edilen ihtiyaç ve Uygulama Prosedürlerine uygun olarak muhafaza edilecektir.
- 8.8.8. Her Katılımcı, Proje kapsamında icra edilen iş esnasında ortaya çıkan, kendi ülkesinde yapılan herhangi bir Patent

ihlal iddialarından diğerk Katılımcıları haberdar edecektir. Diğerk Katılımcılar mümkün olduğu ölçüde, iddiayı savunmada yardımcı olabilecek olan, kendileri için mevcut Bilgileri temin edeceklerdir. Her Katılımcı, ülkesinde yapılan tüm Patent ihlal iddialarını ele almaktan sorumlu olacaktır ve bu gibi iddiaların herhangi bir çözüme ulaşmasından önce ele alma esnasında diğerk Katılımcılara danışacaktır. Katılımcılar, bu Mutabakat Muhtırası ve Tamamlayıcı Anlaşmalarındaki mali katkıları için belirtildiği şekilde aynı oranlarda Patent ihlal iddialarını çözüme ulaştırma maliyetlerini paylaşacaklardır. Katılımcılar, ulusal yasa ve uygulamalarına uygun olarak, kendi ülkeleri tarafından verilen bir Patent kapsamındaki herhangi bir buluşun Proje altında icra edilen iş esnasında tüm kullanım ve imalat için yetki ve izinlerini vereceklerdir.

BÖLÜM IX

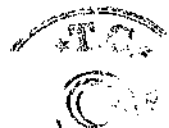
KONTROLLÜ TASNİF DIŞI BİLGİ

9.1. Bu Mutabakat Muhtırasında aksi öngörüldüğü ya da başlatan Katılımcı tarafından yazılı olarak izin verildiği durumlar dışında, bu Mutabakat Muhtırasına uygun olarak temin edilen veya oluşturulan Kontrollü Tasnif Dışı Bilgi aşağıdaki şekilde kontrol edilecektir:

9.1.1. Bu gibi Bilgiler yalnız, Bölüm VIII'de (Proje Bilgisinin ifşası ve Kullanımı) belirtildiği şekilde Proje Bilgisinin kullanımı için izin verilen amaçlar için kullanılacaktır.

9.1.2. Bu gibi Bilgilere erişmek, onlara erişimi 9.1.1. alt paragraf kapsamında kullanım için gerekli olan personel ile sınırlı olacaktır, ve Bölüm XII'nin (Üçüncü Taraflara Satışlar ve Devirler) hükümlerine tabi olacaktır.

9.1.3. Başlatan Katılımcılar bu gibi ifşaya izin vermezse, 9.1.2. alt paragrafta öngörülen durum dışında, her Katılımcı, bu gibi bilginin daha fazla ifşâ edilmemesini sağlamak için

(herhangi yasal hükümler altındaki talepleri de içeren) kendisinde mevcut olan, ulusal sınıflama içerebilecek tüm yasal önlemleri alacaktır. İzin verilmeyen ifşa durumunda, veya Bilginin herhangi bir yasal hüküm altında daha fazla ifşasının gerekmesi olasılığı doğarsa, başlatan Katılımcı derhal haberdar edilecektir.

- 9.2. Uygun kontrolleri temin etmede yardımcı olmak için, başlatan Katılımcı, Kontrollü Tasnif Dışı Bilginin uygun şekilde işaretlendiğini garanti edecektir. Katılımcılar, önceden ve yazılı olarak, Kontrollü Tasnif Dışı Bilgi üzerine konulacak olan işaretler üzerinde karara varacaklardır. Uygun işaretler, bu Mutabakat Muhtırası için Proje Güvenliği Talimatında tanımlanacaktır.
- 9.3. Bu Mutabakat Muhtırasına uygun olarak temin edilen ya da oluşturulan Kontrollü Tasnif Dışı Bilgiler, paragraf 9.1'de öngörüldüğü gibi kontrol temin eden bir şekilde işlem görecektir.
- 9.4. Katılımcılar, Kontrollü Tasnif Dışı Bilginin Yüklenicilere verilmesine izin vermeden önce, Yüklenicilerin yasal olarak bu Bölümün hükümlerine uygun olarak bu gibi Bilgiyi kontrol etmek zorunda olduğunu temin edeceklerdir.

BÖLÜM X

TESİSLERE ZİYARETLER

- 10.1. Her bir Katılımcı; ilgili Katılımcılar tarafından izin verilmesi ve bilmesi gereken ilkesine uygun olarak ve çalışanların her türlü gerekli ve uygun güvenlik geçiş izinlerine sahip olması şartıyla, başka bir Katılımcının çalışanları tarafından ya da başka bir Katılımcının yüklenicilerinin çalışanları tarafından, devlet kurum, kuruluş ve laboratuvarlarına, ve Yüklenici sanayi tesislerine ziyaretlere izin verecektir.

- 10.2. Ziyaretçi tüm personelin, ev sahibi Katılımcının güvenlik yönetmeliklerine uyması gerekecektir. Ziyaretçilere ifşa edilen ya da temin edilen tüm Bilgi, ziyaret eden personele kefil olan Katılımcıya temin edilmiş gibi ele alınacak ve bu Mutabakat Muhtırasının hükümlerine tabi olacaktır.
- 10.3. Bir Katılımcının personeli tarafından bir diğer Katılımcının tesisine ziyaret talepleri resmi kanallar vasıtasıyla koordine edilecek ve ev sahibi Ülkenin belirlenen ziyaret esaslarına uygun olacaktır. Ziyaret talepleri Projenin adını taşıyacaktır.
- 10.4. Devam eden bir esas üzerinde, diğer bir Katılımcının tesislerini ziyaret etmesi gerekir her Katılımcının personelinin listeleri, resmi kanallar vasıtasıyla Tekrar Eden Uluslararası Ziyaret Esaslarına uygun olarak sunulacaktır.

BÖLÜM XI

GÜVENLİK

- 11.1. Bu Mutabakat Muhtırasına uygun olarak temin edilen ya da oluşturulan tüm Gizlilik Derecesine Haiz Bilgi ve Malzeme, bu Mutabakat Muhtırasının her Tamamlayıcı Anlaşmasında belirtildiği şekilde Amerika Birleşik Devletleri hükümeti ve her Katılımcının hükümeti arasındaki Güvenlik Anlaşmasına uygun olarak saklanacak, ele alınacak, iletilecek ve korunacaktır. Ayrıca, aşağıdaki güvenlik hükümleri de uygulanacaktır:
- 11.2. Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemeler yalnız devletten devlete resmi kanallar aracılığıyla ya da Tayin Edilen Güvenlik Yetkililerinin (DSA) onayladığı yollarla iletilecektir. Bu gibi Bilgi ve Malzemeler sınıflama düzeyini taşıyacak, menşe ülkesini, bildirme koşullarını, ve Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve

Malzemenin, bu Mutabakat Muhtırası ile ilgili olduğu durumu belirtilecektir. Her bir Katılımcı, uygun bir şekilde, bu gibi Gizlilik Derecesine Haiz Bilgi ve Malzemenin iletilmesini kolaylaştırmak için önlemler alacaktır.

- 11.3. Her bir Katılımcı, bu Mutabakat Muhtırasına göre temin edilen veya oluşturulan Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemenin, diğer Katılımcılar bu gibi ifşaya razı olmazlarsa, paragraf 11.8'de öngöröldüğü durum hariç, daha fazla ifşadan korunduğunu garanti etmek için kendisinde mevcut olan tüm yasal önlemleri alacaktır. Buna uygun olarak, her bir Katılımcı şunları garanti edecektir:
- 11.3.1. Alıcılar, Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemeyi, Bölüm XII'de (Üçüncü Taraflara Satışlar ve Devirler) tanımlanan esaslar kapsamında izin verilen durum hariç, Üçüncü Taraflardan herhangi bir devlet, ulusal, organizasyon ya da oluşuma vermeyecektir.
- 11.3.2. Alıcılar, Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemeyi bu Mutabakat Muhtırasında öngörölen amaçların dışında kullanmayacaktır.
- 11.3.3. Alıcılar, bu Mutabakat Muhtırası kapsamında öngörölen Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemeler üzerine herhangi dağıtım ve erişim kısıtlamalarına uyacaktır.
- 11.4. Katılımcılar, bu Mutabakat Muhtırasına uygun olarak temin edilen ya da oluşturulan Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemenin kaybolduğunun veya izin verilmeyen kişilere verildiğinin bilindiği ya da bunlardan kuşkulanmak için nedenler, olan tüm durumları soruşturacaklardır. Her bir Katılımcı ayrıca, bu gibi herhangi bir durumun, soruşturmanın nihai sonuçlarının ve yeniden meydana gelmelerini önlemek için yapılan düzeltici faaliyetin detaylarını diğer Katılımcılara derhal ve tam olarak bildirecektir.

- 11.5. Gizlilik derecesine sahip bir Sözleşmenin imzalandığı ülkedeki DSA, yasa ve yönetmeliklerine uygun olarak, Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemenin korunması için ülkesi içerisinde güvenlik önlemlerini idare etmek üzere sorumluluk üstlenecektir. Bu Mutabakat Muhtırası kapsamında alınan Gizlilik Derecesine Haiz herhangi bir Bilgi ve Malzeme, Yüklenici, olası Yüklenici ya da taşeronlara verilmeden önce, DSA'lar:
- 11.5.1. Bu gibi Yüklenici, olası Yüklenici ya da taşeronların ve tesislerinin Gizlilik Derecesine Haiz Bilgi ve Malzemeyi yeterli düzeyde koruma kapasitesine sahip olduğunu garanti edeceklerdir.
- 11.5.2. Eğer uygunsa, tesislere bir güvenlik belgesi vereceklerdir.
- 11.5.3. Eğer uygunsa, görevleri Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemeye erişimi gerektiren tüm personele, birer güvenlik belgesi vereceklerdir.
- 11.5.4. Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemeye erişen tüm personele, ulusal güvenlik yasaları ve yönetmeliklerine ve bu Mutabakat Muhtırasının hükümlerine uygun olarak Bilgiyi koruma sorumluluklarının bildirildiğini garanti edeceklerdir.
- 11.5.5. Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemenin uygun şekilde korunduğunu garanti etmek için güvenlik belgesi verilen tesislerin periyodik güvenlik incelemelerini yürüteceklerdir.
- 11.6. Müdür, JSF/ID bu Mutabakat Muhtırası için Proje Güvenlik Talimatı (PSI) ve Sınıflama Kılavuzu (CG) hazırlayacaktır. PSI ve CG, Proje Bilgisi ve malzemenin sınıflanacağı, işaretleneceği, kullanılacağı, iletileceği ve korunacağı yöntemleri tanımlayacaktır. PSI ve CG, bu Mutabakat Muhtırası yürürlüğe girdikten sonra üç ay içerisinde Müdür, JSF/ID tarafından geliştirilecektir. PSI ve CG gözden geçirilecek ve uygun

DSA'lara gönderilecektir ve Projeye katılan Yüklenici ve devlet personeline uygulanabilir olacaktır. CG, uygun olduğu zaman, sınıflamanın derecesini küçültmek amacıyla düzenli inceleme ve gözden geçirmelere tabi olacaktır. Bu Mutabakat Muhtırası için PSI ve CG, herhangi bir Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemenin ya da Kontrollü Tasnif Dışı Bilginin bir Katılımcıya iletilmesinden önce uygun DSA'lar tarafından onaylanacaktır.

11.7. Ulusların ya da bir Üçüncü Tarafın kurumlarının mali, idari, politik ya da yönetsel kontrolü altında olacak olan ve DSA'lar tarafından tespit edilen Yukleniciler, olası Yükleniciler ya da taşeronlar, ancak ulusların ya da bir Üçüncü Tarafın kurumlarının Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemeye erişime sahip olmayacağını temin etmek için uygulanabilir önlemler yürürlükte olduğunda, bu Mutabakat Muhtırasına uygun olarak temin edilen ya da oluşturulan Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemeye erişimi gerektiren bir Sözleşmeye veya alt sözleşmeye katılabilir. Eğer ulusların ya da bir Üçüncü Tarafın diğer kurumlarının erişimini önlemek için yürürlükte uygulanabilir önlemler yoksa, bu gibi erişime izin verme onayından önce diğer Katılımcılara danışılacaktır.

11.8. Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemenin kullanılmasının gerektiği herhangi bir tesis için, sorumlu Katılımcı ya da Yüklenici, bu Mutabakat Muhtırasına ait Bilgi ya da malzemeyi bu gibi bir tesiste korumak için sorumlulukları etkili şekilde yerine getirmek amacıyla kişi ya da kişilerin görevlendirilmesini onaylayacaktır. Bu görevliler, bu Mutabakat Muhtırasına dahil edilen Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemeye erişimi, erişim için uygun

şekilde onaylanan ve bilmesi gereken ilkesi çerçevesinde gerekli kişilere sınırlamaktan sorumlu olacaktır.

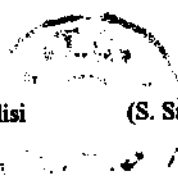
11.9. Her bir Katılımcı, Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemeye erişimin, gerekli güvenlik giriş izinlerine sahip olan ve Projeye katılmak için Gizlilik Derecesine Sahip Bilgi ve Malzemeye erişime özel bir şekilde ihtiyaç duyan kişilerle sınırlı olduğunu garanti edecektir.

11.10. Bu Mutabakat Muhtırasına uygun olarak temin edilen ya da oluşturulan bilgi ya da malzeme, mümkün olduğunca GİZLİ olarak sınıflandırılabilir. Bu Mutabakat Muhtırası ve içeriği TASNİF DIŞI'dır.

BÖLÜM XII

ÜÇÜNCÜ TARAFLARA SATIŞLAR VE DEVİRLER

12.1. ABD Savunma Bakanlığı, Projede Üretilen Bilgi, Müstereken Elde Edilen Ekipman ya da tamamen veya kısmen Projede Üretilen Bilgiden elde edilen herhangi bir kalemi, diğer Katılımcılara önceden danışmadan herhangi bir Üçüncü Tarafa satmayacak, hakkını devretmeyecek, ifşa etmeyecek, ya da mülkiyetini devretmeyecektir. Bunun da ötesinde, ABD Savunma Bakanlığı, diğer Katılımcılara önceden danışmaksızın, kalemin sahibi de dahil, başkaları tarafından bu gibi herhangi bir satış, ifşa, ya da devre izin vermeyecektir. ABD Savunma Bakanlığı, diğer Katılımcılar tarafından ele alınan güvenlik hususları üzerine görüşleri dikkate alan bu gibi potansiyel satış, ifşa, ve devirlerle ilgili ABD Savunma Bakanlığı kararlarınının diğer Katılımcılar için önemini kabul eder. ABD Savunma Bakanlığı, bu paragrafta tanımlanan satış, ifşa ya da diğer devirlerin ancak amaçlanan alıcınının hükümeti yazılı olarak aşağıdakileri yapacağına rıza gösterirse yapılacağını kabul eder:

- 12.1.1. Temin edilen herhangi bir teçhizat ya da Bilgiyi devretmeyecek, ya da daha sonra yeniden devredilmesine müsaade etmeyecektir.
- 12.1.2. Temin edilen ekipman ya da Bilgiyi yalnız bu gibi ekipman ya da Bilginin temin edildiği amaçlar için kullanacak veya kullanılmasına izin verecektir.
- 12.2. Diğer Katılımcılar, Projede Üretilen Bilgi, Müstereken Elde Edilen Ekipman ya da tamamen veya kısmen Projede Üretilen Bilgiden elde edilen herhangi kalemi, diğer Katılımcılara önceden danışmadan herhangi bir Üçüncü Tarafa satmayacak, hakkını devretmeyecek, ifşa etmeyecek, ya da mülkiyetini devretmeyecektir. Bunun da ötesinde, diğer Katılımcılar ABD Savunma Bakanlığına önceden danışmaksızın, kalemin sahibi de dahil, başkaları tarafından bu gibi herhangi satış, ifşa, ya da devre izin vermeyecektir. Diğer Katılımcılar, amaçlanan alıcının hükümeti yazılı olarak aşağıdakileri yapacağına rıza göstermezse, bu paragrafta tanımlanan satış, ifşa ya da diğer devirlere ABD Savunma Bakanlığı tarafından izin verilmeyeceğini kabul eder:
- 12.2.1. Temin edilen herhangi teçhizat ya da Bilgiyi yeniden devretmeyecek, ya da daha sonra yeniden devredilmesine müsaade etmeyecektir.
- 12.2.2. Temin edilen teçhizat ya da Bilgiyi yalnız bu gibi ekipman ya da Bilginin temin edildiği amaçlar için kullanacak veya kullanılmasına izin verecektir.
- 12.3. Her bir Katılımcı, herhangi Projede Üretilen Bilgi ya da diğer Katılımcıların Proje Mevcut Bilgisini içermemesi şartıyla, Proje Mevcut Bilgisini satma, devretme, hakkını devretme, ifşa etme ya da mülkiyetini devretme hakkını elinde tutacaktır.
- 12.4. Bir Katılımcı, bu gibi teçhizat veya Bilgiyi temin eden Katılımcının önceden yazılı izni olmaksızın, herhangi Üçüncü Tarafa başka bir Katılımcı tarafından temin

edilen Proje Mevcut Bilgisi veya Proje Teçhizatını satmayacak, hakkını devretmeyecek, ifşa etmeyecek veya mülkiyetini devretmeyecektir. Tedarik eden Katılımcı, yalnız bu gibi devirlere izin vermekten ve, uygun olduğu ölçüde, bu gibi devirleri uygulama yöntem ve koşullarını belirlemekten sorumlu olacaktır.

12.5. Projede Üretilen Bilgi, Müstereken Elde Edilen Teçhizat, ya da tamamen veya kısmen Projede Üretilen Bilgiden elde edilen herhangi kalemin Üçüncü Taraplara satışları ve devirleri için verilecek izin; dış politika, ulusal güvenlik sebepleri, ulusal yasalar, yönetmelikler ve politikalara tabi olacaktır. Başka bir Katılımcının bir Üçüncü Tarafa satış veya devri için ABD Savunma Bakanlığı onayında, bu gibi teçhizat ya da Bilgiyi ABD'nin aynı Üçüncü Tarafa satma veya devretme isteği göz önüne alınır.

12.6. Katılımcılar, diğer devletlerin bu Mutabakat Muhtırasının sonuçlarından elde edilen teçhizatı almak isteyebileceklerini beklerler. Katılımcılar, kendi uluslarının sanayilerinin diğer devletlere satış için bu gibi teçhizatlar üretmek için birlikte çalışmalarının avantajlarını kabul ederler.

12.7. Bu Mutabakat Muhtırası kapsamında geliştirilen ekipmanın Üçüncü Taraplara satışı ve diğer devirleri, Katılımcılar arasında paylaşılacak bir pay doğurabilir. Bu gibi herhangi bir satış ya da devirden önce, söz konusu payın miktarı ve bu payı değerlendirme ve dağıtma esasları, Katılımcılar tarafından, her Katılımcının yasa ve yönetmeliklerine uygun bir şekilde, karşılıklı olarak belirlenecektir. Bir Katılımcı, kendine tahakkuk eden payı azaltabilir.

BÖLÜM XIII

YÜKÜMLÜLÜKLER VE HAK TALEPLERİ

- 13.1. Alacak yükümlülüğü ile ilgili Katılımcıların çok taraflı ve tek taraflı antlaşma ve anlaşmalarına tabi olarak, uygun olduğunda, bu Mutabakat Muhtırası ve Tamamlayıcı Anlaşmalarının ifasında ve resmi görevin icrasında yerine getirilen faaliyetlerden ortaya çıkan, veya onlarla ilgili olan yükümlülüklerle ilişkin aşağıdaki hükümler uygulanacaktır:
- 13.1.1. Bölüm VII'de (Proje Ekipmanı) değinilen Proje Ekipmanına zarar ya da hasar alacakları istisnası ile, her Katılımcı, bir başka Katılımcının (Proje Yüklenicilerini içermeksizin) askeri ya da sivil personelinin yaralanma ve ölümleri ile o personelinin mülkiyete (müştereken elde edilen mülkiyet de dahil) verdiği hasar ve zarar için diğer Katılımcılara karşı tüm hak taleplerinden vazgeçer. Bununla beraber, eğer bu gibi yaralanma, ölüm, hasar ya da zarar, bir Katılımcının personelinin dikkatsizliği, kasıtlı kötü davranışı veya başışlanamaz ihmali sonucu ortaya çıkarsa, herhangi bir yükümlülüğün maliyetleri yalnız o Katılımcı tarafından karşılanır.
- 13.1.2. Herhangi diğer kişilerden, Katılımcılardan birinin personelinin sebep olduğu yaralanma, ölüm, hasar veya herhangi türdeki zarar talepleri, Katılımcılar tarafından belirlendiği şekilde, en uygun Katılımcı tarafından işlem görecektir. Talep sahibine borçlu olduğu belirlenen herhangi maliyetler, Projeye mali katkıları ile aynı oranlarda Katılımcılar tarafından üstlenilecektir. Bununla beraber, eğer bu gibi yükümlülük, bir Katılımcının personelinin dikkatsizliği, kasıtlı kötü davranışı veya büyük ihmalkarlığı sonucu

ortaya çıkarsa, söz konusu yükümlülüğün maliyetleri yalnızca o Katılımcı tarafından karşılanır.

- 13.2. Katılımcılar (personeli de dahil) dışında bir kişi ya da oluşum, Müstereken Elde Edilen Ekipmana zarar verir ve bu gibi hasarı iyileştirme maliyeti bu gibi kişi veya oluşumdan karşılanamayacak boyuttaysa, bu gibi maliyet, bu Mutabakat Muhtırası ve Tamamlayıcı Anlaşmalara mali katkıları için belirlenenle aynı oranlarda Katılımcılar tarafından üstlenilecektir.
- 13.3. Bu Mutabakat Muhtırası kapsamında imzalanan herhangi bir Sözleşmeden ortaya çıkan hak iddiaları, Sözleşmenin hükümlerine uygun olarak çözülecektir. Katılımcılar, başka kişiler tarafından yapılan borç taleplerine karşı Yüklenicilere kefil olmayacaklardır.

BÖLÜM XIV

İLAVE ÜLKELERİN KATILIMI

- 14.1. Başka ulusal savunma örgütlerinin bu Projeye katılmak isteyebileceği tahmin edilmektedir. ABD Savunma Bakanlığı, bu Mutabakat Muhtırası için potansiyel ilave Katılımcıların bir listesinin karşılıklı onayını yansıtan ek mektupları, diğer Katılımcılar ile değiş tokuş edecektir.
- 14.2. Katılımcılar, katılımdan önce değerlendirme için açığa vurulabilecek olan Proje Bilgisinin tedariki de dahil, başka bir potansiyel Katılımcının katılabileceği düzenlemeleri görüşeceklerdir. Eğer görüşmeleri yürütmek için Proje Bilgisinin ifşa edilmesi gerekiyorsa, bu gibi bir ifşa Bölüm VIII (Proje Bilgisinin ifşası ve Kullanımı), Bölüm IX (Kontrollü Tasnif Dışı Bilgi) ve Bölüm XII'ye (Üçüncü Taraflara Satışlar ve Devirler) uygun olarak yapılacaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 815)

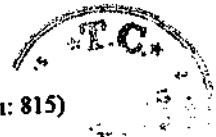
- 14.3. Bu Projeye yeni bir Katılımcının ya da Katılımcıların ilavesi, bu Mutabakat Muhtırasında bir değişiklik ile olacaktır. Bu gibi herhangi bir değişiklik, Mutabakat Muhtırasına Katılımcının (Katılımcıların) isimlerinin eklenmesi için zorunlu değişiklikleri yapmak hariç, bu Mutabakat Muhtırasının hükümlerini değiştirmeyecektir. Bir Katılımcı, yeni Katılımcı ya da Katılımcıların değişiklik ile ilave edilmesinin, söz konusu Katılımcı ya da Katılımcıların paragraf 14.1'de değinilen ek mektuplarda listelenmediği durum hariç, imza için o Katılımcıya ABD Savunma Bakanlığı tarafından iletilen bu gibi bir değişiklik için yazılı iznini vermemezlik edemez.
- 14.4. Projeye ilave Katılımcıların faydalarının önemini ve Projenin zamanında icra edilmesi ihtiyacını görerek, mevcut Katılımcılar yeni bir Katılımcı ya da Katılımcıların en kısa sürede katılımı için değişiklikleri imzalamak üzere ellerinden gelen gayreti göstereceklerdir. Bu gibi düzeltmeler, şu tarihlerin en erken gerçekleşeni üzerine yürürlüğe girecektir: (1) tüm mevcut ve yeni Katılımcıların en son imza tarihi; ya da (2) yeni Katılımcının veya Katılımcıların paragraf 14.1'de değinilen ek mektuplarda sıralanması şartı ile, ABD Savunma Bakanlığının ve yeni Katılımcının (Katılımcıların) imzasının elde edildiği ve ABD Savunma Bakanlığının, değişikliği, imza için tüm Katılımcılara iletteiği tarihten en az 30 gün sonra.
- 14.5. Bir Tamamlayıcı Anlaşmaya yeni Katılımcıların ilave edilmesi hükümleri, her Tamamlayıcı Anlaşmada gerektiği şekilde belirtilecektir.

BÖLÜM XV

GÜMRÜK RESİMLERİ, VERGİLER VE BENZERİ HARÇLAR

- 15.1. Gümrük resimleri, ithalat ve ihracat vergileri, ve benzeri harçlar, her Katılımcının kendi kanun ve yönetmeliklerine göre yönetilecektir. Ulusal yasa ve yönetmeliklerin izin verdiği ölçüde, Katılımcılar, ithalat ve ihracat üzerine nicel ya da diğer kısıtlamaların yanı sıra, bu gibi kolayca teşhis edilebilir resim, vergi ve benzeri harçların bu Proje kapsamında yürütülen işle ilgili olarak konulmadığını temin etmek için çabalayacaklardır.
- 15.2. Her bir Katılımcı, gümrük resimleri, ithalat ve ihracat vergileri, ve benzeri harçların, işin verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesi lehine bir yolla idare edildiğini temin etmek için elinden gelen gayreti gösterecektir. Eğer bu gibi herhangi resim, vergi ya da benzer harçların alınması zorunluluğu doğarsa, bunlar hangi Katılımcının ülkesinde alınıyorsa, o Katılımcı bu gibi masrafları üstlenecektir.
- 15.3. Eğer, Avrupa Birliği (AB) yönetmeliklerini uygulamak için harçlar koymak gerekiyorsa, o zaman bunlar AB üyesi son alıcı tarafından karşılanacaktır. Bu sonuçla, AB dışından gelen ekipmanın komponentlerinin parçaları, konulacak olan harçların ödenmesini sağlayan ilgili gümrük belgesi ile birlikte nihai varış yerlerine gönderilecektir. Harçlar, o Katılımcının, Projeye katılım payına ilave bir tutar olarak konulacaktır.

BÖLÜM XVI

UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

- 16.1. Bu Mutabakat Muhtırası veya onun bir Tamamlayıcı Anlaşması kapsamında ya da bunlarla ilgili olarak Katılımcılar arasında ortaya çıkan uyuşmazlıklar yalnız, bu Mutabakat Muhtırasının ya da ilgili Tamamlayıcı Anlaşmaların Katılımcıları arasında görüşme yoluyla çözülecektir ve çözüm için bir bireye, ulusal bir mahkemeye, uluslararası bir mahkemeye, ya da herhangi diğer kişi veya kuruma iletilmeyecektir.

BÖLÜM XVII

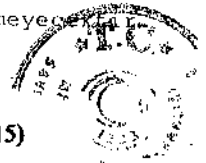
DİL

- 17.1. Projenin çalışma dili İngilizce olacaktır.
- 17.2. Bu Mutabakat Muhtırası ve onun uygulanan Sözleşmeleri kapsamında oluşturulan ve bir Katılımcı tarafından diğer Katılımcılara temin edilen tüm Proje Bilgileri, İngilizce olarak temin edilecektir.

BÖLÜM XVIII

DÜZELTME, GERİ ÇEKİLME, SONA ERDİRME, YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ, VE SÜRE

- 18.1. Katılımcıların bu Mutabakat Muhtırası ve Tamamlayıcı Anlaşmaları kapsamındaki tüm faaliyetleri, ulusal yasalarına uygun olarak yürütülecek ve Katılımcıların sorumlulukları, bu gibi amaçlar için kullanılabilir fonlarına bağlı olacaktır.
- 18.2. Herhangi bir Katılımcı tarafından bu Mutabakat Muhtırası veya Tamamlayıcı Anlaşmalarına uygun olmayan, bu Mutabakat Muhtırası veya Tamamlayıcı Anlaşmaları ile ilgili olarak iş paylaşımı ya da diğer endüstriyel veya ticari kelafi için bir gereksinim empoze edilmeyecektir.

- 18.3. Aksi öngörülen durumlar hariç, bu Mutabakat Muhtırası, Katılımcıların karşılıklı yazılı izni ile değiştirilebilir. Bir Tamamlayıcı Anlaşmada aksi öngörülen durum hariç, bir Tamamlayıcı Anlaşma ancak, Tamamlayıcı Anlaşmanın imza sahipleri olan Katılımcıların karşılıklı yazılı izni ile düzeltilebilir.
- 18.4. Bu Mutabakat Muhtırası, Katılımcıların yazılı izni üzerine herhangi bir zamanda sona erdirilebilir. Mutabakat Muhtırasının sona erdirilmesi durumunda, Katılımcılar en ekonomik ve adil koşullar üzerinde sona erdirmek için, sona erdirmeye tarihinden önce birbirlerine danışacaklardır. Bu Mutabakat Muhtırasının sona erdirilme tarihinden önce bir Tamamlayıcı Anlaşmanın Katılımcıları, karşılıklı olarak o Tamamlayıcı Anlaşmanın düzeltilerek tek başına bir Mutabakat Muhtırasına dönüştürülmesine izin vermezlerse ve bu şekilde icra etmezlerse, Mutabakat Muhtırasının sona erdirilmesi üzerine, tüm Tamamlayıcı Anlaşmalar da otomatik olarak sona erdirilmiş olacaktır.
- 18.5. Her bir Tamamlayıcı Anlaşma, bu Mutabakat Muhtırasının diğer Katılımcılarına 90 günlük yazılı tebliğ vermeleri üzerine, o Tamamlayıcı Anlaşmanın Katılımcılarının yazılı izni ile sona erdirilebilir. Bir Tamamlayıcı Anlaşmanın Katılımcılarının o Tamamlayıcı Anlaşmayı sona erdirmeye razı olmaları durumunda, söz konusu Katılımcılar Tamamlayıcı Anlaşmanın en ekonomik ve adil koşullarla sona erdirilmesini temin etmek için, sona erdirmeye tarihinden önce görüş alışverişinde bulunacaklar ve bu Mutabakat Muhtırasının tüm Katılımcıları Proje üzerindeki etkisi üzerine görüş alışverişinde bulunacaklardır.
- 18.6. Herhangi bir Katılımcı, diğer Katılımcılara 90 gün önceden yazılı tebliğde bulunarak bu Mutabakat

Muhtırasından ve Tamamlayıcı Anlaşmalarından geri çekilebilir. Bu gibi bir tebliğ, uygun harekete karar vermek için Yürütme Komitesinin derhal konsültasyonunun konusu olacaktır. Bu gibi bir geri çekilme durumunda, bir Katılımcının JSF Ana Yüklenicisine verilen İhalenin imzalanmasından önce belirlenen koşullar altında geri çekildiği durum için, bir Tamamlayıcı Anlaşmada aksi belirtilen durum hariç, aşağıdaki kurallar uygulanacaktır:

- 18.6.1. Geri çekilen Katılımcı, geri çekilmenin yürürlük tarihine kadar, mali ya da diğer nitelikteki katılıma devam edecektir.
- 18.6.2. Tüm Katılımcılar adına imzalanan Sözleşmeler için söz konusu olan durum hariç, her bir Katılımcı, bir Katılımcının geri çekilmesinden ortaya çıkan Projeye ilgili kendi masraflarından sorumlu olacaktır. Tüm Katılımcılar adına imzalanan Sözleşmeler için, geri çekilen Katılımcı, sona erdirmeye kararı ile ortaya çıkan tüm Sözleşme değişiklik ya da sona erdirmeye maliyetlerini ödeyecektir; bununla beraber, hiçbir durumda, Sözleşme sona erdirmeye maliyetleri dahil geri çekilen bir Katılımcının toplam mali katkısı, (ABD Savunma Bakanlığı için) bu Mutabakat Muhtırasındaki Bölüm V'te (Mali Hükümler) ve (diğer Katılımcılar için) geri çekilen Katılımcının Tamamlayıcı Anlaşmanın tekabül eden mali bölümünde saptandığı gibi, o Katılımcının toplam Mali Gider payını aşmayacaktır.
- 18.6.3. Geri çekilmeden önce bu Mutabakat Muhtırasının ve Tamamlayıcı Anlaşmalarının hükümleri kapsamında elde edilen tüm Proje Bilgileri ve haklar, bu Mutabakat Muhtırasının ve Tamamlayıcı Anlaşmalarının hükümlerine tabi olarak, Katılımcılarda kalacaktır.
- 18.7. Tamamlayıcı Anlaşmalardaki ilgili bölümlerin yanı sıra, Bölüm VII (Proje Ekipmanı), Bölüm VIII (Proje Bilgisinin

Ifşası ve Kullanımı), Bölüm IX (Kontrollü Tasnif Dışı Bilgi), Bölüm XI (Güvenlik), Bölüm XII (Üçüncü Tarafllara Satışlar ve Devirler), ve Bölüm XIII (Yükümlülükler ve Hak İddiaları) ile ilgili Katılımcıların kendi hak ve sorumlulukları, bu Mutabakat Muhtırasının veya onun Tamamlayıcı Anlaşmalarından herhangi birinin sona erdirilmesi, geri çekilmesi, ya da süresinin bitmesine karşın, devam edecektir.

- 18.8. On sekiz Bölümden oluşan bu Mutabakat Muhtırası, Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı adına Savunma Bakanının ve Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Savunma Bakanının temsilcilerinin son imza tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir ve 15 yıl süreyle yürürlükte kalacaktır. Katılımcıların yazılı izni ile süresi uzatılabilir.

KANADA MİLLÎ SAVUNMA BAKANI
VE
DANİMARKA SAVUNMA BAKANLIĞI
VE
İTALYA CUMHURİYETİ SAVUNMA BAKANLIĞI
VE
HOLLANDA KRALLIĞI SAVUNMA BAKANLIĞI
VE
NORVEÇ KRALLIĞI SAVUNMA BAKANLIĞI
VE
BÜYÜK BRİTANYA VE KUZAY İRLANDA BİRLEŞİK KRALLIĞI
SAVUNMA BAKANI
VE
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA
SAVUNMA BAKANI

ARASINDA

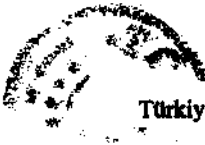
MÜŞTEREK TAARRUZ UÇAĞININ

SİSTEM GELİŞTİRME VE DEMONSTRASYONU İÇİN

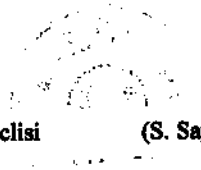
İŞBİRLİĞİ ÇERÇEVESİ İLE İLGİLİ

MUTABAKAT MUHTIRASINA

7 NUMARALI DÜZELTME EKİ

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 815)

GİRİŞ

1. JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasına 7 Numaralı Düzeltme Ekinin amacı, Mutabakat Muhtırasına bir Katılımcı olarak Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanını da dahil etmektir.
2. Uygun şekilde, Kanada Milli Savunma Bakanı, Danimarka Savunma Bakanlığı, İtalya Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı, Hollanda Krallığı Savunma Bakanlığı, Norveç Krallığı Savunma Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı adına Savunma Sanayii Müsteşarlığı, İngiltere ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Savunma Bakanı ve Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı adına Savunma Bakanı aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

DÜZELTME

JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası, bu belge ile aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir:

1. BAŞLIK SAYFASI

Mevcut kapak sayfası, aşağıdaki başlık sayfası ile değiştirilmiştir:

KANADA MİLLİ SAVUNMA BAKANI
VE
DANİMARKA SAVUNMA BAKANLIĞI
VE
İTALYA CUMHURİYETİ SAVUNMA BAKANLIĞI
VE
HOLLANDA KRALLIĞI SAVUNMA BAKANLIĞI
VE
NORVEÇ KRALLIĞI SAVUNMA BAKANLIĞI
VE
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA
SAVUNMA SANAYİİ MÜSTEŞARLIĞI
VE
BÜYÜK BRİTANYA VE KUZAY İRLANDA BİRLEŞİK KRALLIĞI
SAVUNMA BAKANI
VE
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA
SAVUNMA BAKANI

ARASINDA

MÜŞTEREK TAARRUZ UÇAĞI

SİSTEM GELİŞTİRME VE GÖSTERİMİ

İÇİN İŞBİRLİĞİ ÇERÇEVESİ İLE İLGİLİ

MUTABAKAT MUHTIRASI

(Kısa Adı - JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırası)

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 815)

2. GİRİŞ

Giriş paragrafı, aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir: "Kanada Milli Savunma Bakanı (CA DND), Danimarka Savunma Bakanlığı (MOD DE), İtalya Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı (IT MOD), Hollanda Krallığı Savunma Bakanlığı (NL MOD), Norveç Krallığı Savunma Bakanlığı (NO MOD), Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı adına Savunma Sanayii Müsteşarlığı (T.C. MSB-SSM), İngiltere ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Savunma Bakanı (UK MOD) ve Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı adına Savunma Bakanı (US DOD)"

YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

Sekiz (8) orijinal metin olarak imzalanan bu düzeltme, tüm metinler eşit şekilde geçerli olarak, şu tarihlerden hangisi önce ise, o tarihte yürürlüğe girecektir: (1) yeni ve mevcut Katılımcıların temsilcilerinin tümünün son imza tarihi, veya, (2) ABD Savunma Bakanlığı adına Savunma Bakanını ve T.C. Hükümeti Milli Savunma Bakanlığı adına Savunma Sanayii Müsteşarlığı temsilcilerinin son imzasının alınmış olduğu ve düzeltmenin imza için ABD Savunma Bakanlığı tarafından tüm Katılımcılara gönderildiği tarihten en az 30 günlük bir sürenin geçmiş olduğu tarih. Bu düzeltme, düzeltilmiş olduğu Mutabakat Muhtırası ile aynı sürede yürürlükte kalacaktır. Bu belgede özellikle değiştirilmedikçe, JSF SDD Çerçeve Mutabakat Muhtırasının tüm diğer hükümleri değişmeden aynen kalacaktır.

Yukarıdaki hususlar, Kanada Milli Savunma Bakanı, Danimarka Savunma Bakanlığı, İtalya Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı, Hollanda Krallığı Savunma Bakanlığı, Norveç Krallığı Savunma Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı adına Savunma Sanayii Müsteşarlığı, İngiltere ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Savunma Bakanı ve Amerika Birleşik Devletleri

Savunma Bakanlığı adına Savunma Bakanı arasında varılan anlaşmayı temsil etmektedir.

Sekiz (8) suret olarak, İngilizce dilinde, yetkili temsilciler tarafından imzalanmıştır.

KANADA MİLLİ SAVUNMA BAKANI

DANİMARKA SAVUNMA BAKANLIĞI

İTALYA CUMHURİYETİ
SAVUNMA BAKANLIĞI

HOLLANDA KRALLIĞI SAVUNMA
BAKANLIĞI

NORVEÇ KRALLIĞI
SAVUNMA BAKANI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA
SAVUNMA SANAYİİ MÜSTEŞARLIĞI

BÜYÜK BRİTANYA VE KUZAY
İRLANDA BİRLEŞİK KRALLIĞI
SAVUNMA BAKANLIĞI

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ
SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA
SAVUNMA BAKANI

